

Naročnina

za državo SHS:
na mesec ..... Din 20
na pol leta 120
na celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno ..... Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji ..... Din 40
v inozemstvu 60

SLOVENECE

Cene inseratov:
Enostopna politna vrsta
malih oglasov po Din 1-50 in
Din 2-; večji oglasov nad
45 mm višine po Din 2-50,
veliki po Din 5- in 4-;
oglasov v uredniškem delu
vrstica po Din 6-.

Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvenki
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri jutraj.
Poštna plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnitva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Samouprava.

Na sedežu pokrajinske uprave za Slo-
venijo se te dni po nalogu centralne vlade
pogajajo in razgovarjajo o delitvi Slovenije
na dve okrožji (»oblasti«) in sicer o tem,
kako naj se tehnično izvrši v Belgradu
sklenjena delitev. Delitev enotne uprave
za Slovenijo naj bi izbrisala vse sledove
preteklosti, zbrisala naj bi slovensko ime
iz državnega upravnega slovarja in tako
vklenila Slovenijo v teoriji in praksi v bel-
grajski centralistični jarem. To je namreč
pravi namen in cilj onih določb vidovdan-
ske ustave, ki se nanašajo na delitev dr-
žave na okrožja (»oblasti«).

Grenki centralistični pelin pa je bilo
treba posladkati z bonbončkom samo-
uprave. Ta lepa beseda naj bi odvzela
centralistični ustavi njeno bodočo ost in
napravila ljudi sprejemljivejše za enotno
belgrajsko komando, češ da bodo ljudje
gospodarsko vendarle popolnoma neodvisni,
ker se bodo »sami upravljali«, t. j. sami
gospodarili z lepim delom svojega premo-
ženja in sami prosto odločali o važnih kul-
turnih in socialnih vprašanjih, ki se tičejo
zlasti njihovega ožjega okolisa. Veliki žu-
pan bo sicer kot zastopnik države oziroma
vsakokratne centralne vlade to »samo-
upravno« gospodarstvo nekoliko »nadzo-
roval«, ampak nadzorstvo mora biti, ker
tako zahtevajo državni interesi...

Menda nam ni treba na dolgo razla-
gati, da je baš državno nadzorstvo nad
»samoupravo« gol-centralizem, ki dela »sa-
moupravo« popolnoma iluzorno. Kjer je
nadzorstvo, ni samouprava, ni samo-
vlada. Kdor se mora pokoravati višjim
poveljem, ni sam svoj gospodar. Zato vi-
dovdanska »samouprava« ni nobena samo-
uprava v pravem pomenu besede, ampak
kakor rečeno je le bonbonček, ki naj lu-
dem grenki centralistični pelin osladi.

O političnem pomenu samo-
uprave, kot jo namerava uvesti vidovdan-
ska ustava, smo že pisali dovolj. S pojmom
avtonomije je taka »samouprava« nez-
družljiva. Kaj pomenja vidovdanski cen-
tralizem v praksi, čeprav se bo skrival
pod samoupravno masko, to pa danes ču-
timo vsi. A tudi Marinkovičeva »samo-
uprava« ni dosti boljša od vidovdanske,
ker se od nje pač razlikuje kvantitativno,
kvalitativno pa malo.

Še mnogo več previdnosti kakor v po-
litičnem oziru pa zahteva od nas name-
ravana samoupravna razdelitev v gos-
podarskem oziru. Zakonski načrt
prepušča »samoupravo« silno obsežno
polje: kulturne ustanove, socialne ustanove,
kmetijstvo, ceste i. t. d. — vse to naj
spada v samoupravni delokrog. Izvrševanje
teh nalog pa je zvezano z velikanskimi
stroški, ker bolnice, šole, ceste, meliora-
cije in podobno so danes jako drage stvari
in stanejo mnogo denarja. Za redno in do-
bro vodstvo tako velikega in obsežnega
gospodarstva je dalje potreben velik urad-
niški aparat, ki že sam stane milijone. In
sedaj nastane vprašanje: Odkod dobiti po-
trebni denar za vse to?

Nekdaj je bilo javno gospodarstvo
razdeljeno med državo in deželo tako, da
je dežela poleg državnih davkov smela na-
lagati in pobirati še svoje lastne davke in
doklade, ali pa je od državnih davkov do-
bila nekaj odstotkov. Stvar je bila urejena
tako, da sta prišla oba gospodarja na svoj
račun, država in dežela. Kjer pa dežela
sama ni mogla živeti, ji je redno priskočila
na pomoč državna uprava z večjimi ali z
manjšimi zneski.

Kako bo pa danes? Vidovdanski in
Marinkovičev »samoupravni« načrt dolo-
čata res nekaj dohodkov za »samoupravo«,
vidovdanski načrt omogoča tudi nekaj
državnega prispevka, toda ti dohodki, ki
jih državna uprava milostno prepušča
okrožjem (»oblastim«), so tako malenkostni,
da bo treba jako izdatno nategniti dru-
gi vir »samoupravnih« dohodkov in to so
novi davki in nove doklade. Pravično bi
sicer bilo, da bi država odstopila »samo-
upravam« vse tiste vire dohodkov, iz ka-
terih sedaj pokriva stroške za vse ustanove,
ki jih namerava prepustiti »samoupravi«,
toda pravica in belgrajski režim sta

dva, ki se se ne bosta kmalu srečala, tem
manj, ker danes državna uprava sploh ni-
ma specificiranih dohodkov iz posameznih
delov države in bi vsled tega taka delitev
bila zelo težavna. Drugič je pa taka deli-
tev tudi stvar dobre in poštene volje in
mi se prav zelo bojimo, da bo Belgrad vse
dosedanje dajatve še nadalje obdržal za
sebe, »samoupravam« bo pa rekel, naj si
poiščejo svoje dohodke, kjer jih hočejo!

Obstoji torej resna nevarnost, da bo
dve nove »samouprave« za nas ne samo v
političnem, ampak tudi v gospodarskem
oziru silen udarec, in naši žepi se bodo
kmalu izpraznili do dna.

Še eno vprašanje, ki bi ga bilo dobro
načeti ob priliki ustanavljanja novih »sa-

mouprav: to je vprašanje nekdanje naše
deželne imovine. Danes razpolaga in ga-
zdari s tem milijardnim premoženjem dr-
žava brez vsakega pravega naslova. Kako
dolgo naj to gospodarstvo brez računov še
traja? Če bi pa država novim »samoupra-
vam« na slovenskem ozemlju vrnila vsaj
to, kar jim je po krivici vzela, bi bila to
že lepa pomoč. Bojim se pa, da je usoda
tudi tega premoženja že zapečatenata...

Draga šola je za nas centralizem, boj-
mo pa se, da bo še dražja in da nas čakajo
še težke preizkušnje, preden bo našega
trpljenja konec. Toda zavest, da ga bo en-
krat konec, nas navdaja z novim upom in
nam vliva v srca nov pogum. Samo
vztrajati je treba!

Italijansko-jugoslovanski sporazum.

BESEDILO SPORAZUMA KONČANO. — PODPISETA PAŠIČ IN MUSSO-
LINI V RIMU. — MUSSOLINJEVO PISMO PAŠIČU.

Belgrad, 19. jan. (Izv.) Radi pravo-
slavnega praznika je danes zopet poči-
valo vse delo in se je tudi v narodni
skupščini občutila velika praznosta. Edi-
no v zunanjem ministertvu se je vršila
dopolodne in popoldne konferenca višjih
uradnikov in italijanskega zastopnika
Summonteja. Kakor se nam je na
merodajnih krogih sporočilo, je bilo na
tej konferenci končano posvetovanje
glede vsebine in besedila protokola. Be-
sedilo protokola je končano in se v njem
nahajajo v glavnem vse one točke, ki
smo jih doslej priobčili v »Slovenec«. To
besedilo je bilo nocoj v šifrirani brzojav-
ki poslano našem poslaniku v Rimu
Antonijeviću, da ga predloži Mus-
soliniju. Ker je Summonte gotovo delal
po navodilih svoje vlade, se lahko sma-
tra, da je vse delo izvršeno; eventualne
korekture pa se bodo izvršile ob priliki
podpisa.

Dan podpis se ni definitivno dolo-
čen. Skoro gotovo se bo podpis protokola
o sporazumu izvršil v Rimu 27. ali 28.
januarja. S strani Italijanov bo vse-
kakor podpisal sam Mussolini, ki je
o tem obvestil Pašiča s posebnim
pismom. V tem pismu, ki ga je Pašič

prejel snoči, izraža Mussolini nado, da
bo s strani belgrajske vlade podpisal ta
sporazum sam Nikola Pašič, češ da bi
odsotnost jugoslovanskega premiera pri
podpisovanju za obojestranske prijatelj-
ske odnose tako važnega sporazuma
mogla v italijanski javnosti napraviti
slab vtis, v jugoslovanski javnosti pa bi
se moglo razširiti mišljenje, da je ta spo-
razum za Jugoslavijo slab in da ga zato
ni podpisal načelnik vlade Nikola Pašič.
Pismo je sestavljeno v zelo toplim in pri-
jetljivem tonu in kakor javljajo iz oko-
lic Pašiča, se je on odločil, da potuje
osebno v Rim, če mu bo to dopuščalo
zdravje, ki se je zadnje dni zopet po-
slabšalo in Pašič danes cel dan ni prišel
v kabinet.

Sicer smo zvedeli, da naša delegaci-
ja, v kateri bo seveda tudi zunanji mi-
nister dr. Ninčič, odpotuje v Rim 24.
ali 25. januarja. V delegaciji bo naš
praški poslanik Ljuba Nešič, ki je
svoječasno največ delal na tem sporazu-
mu, dalje pomočnik zunanjega ministra
Branko Lazarević, kabinetna načel-
nika Pašiča in dr. Ninčiča in načelnik
Presburoja. Od Slovencev in Hrvatov do-
slej še ni nihče določen.

Nameravane represalije proti nemškim poslanikom.

Belgrad, 19. (Izv.) V ministrstvih za
trgovino in industrijo ter za pravosodje se
proučavajo represalije proti nemškimi po-
danikom, ker nemška vlada v pogajanjih,
ki se vrše v Rimu, od svojega stališča gle-
de dobave reparacij noče odstopiti.

VSE OBMEJNE OBČINE IZROČENE ROMUNIJ.

Veliki Bečkerek, 19. januarja. (Izv.)
Včeraj je razmejitvena komisija nadalje-
vala svoje delo ob romunski meji. Dosedaj
so izročene vse občine, ki leže na meji.
Včeraj je bila izročena kot zadnja občina
Keča.

POS LANIK MILOJEVIĆ V BUDIM- PEŠTI ODPOKLICAN.

Budimpešta, 19. jan. (Izv.) Jugoslo-
vanski zastopnik Milojević je danes
oddal Herthy-ju svoje odpozivno pismo.

O POTU DR. BENEŠA V LONDON.

London, 19. januarja. (Izv.) »West-
minster Gazette« piše, da bo obisk dr.
Beneša v Londonu marsikatera nesoglas-
ja razčistil. Gotovo je, da dr. Beneš ne
odobrava akcije o Poruhrju in da ne bo
francoske politike podpiral na celi črti.

POTRES V KRUSEVCU.

Belgrad, 19. januarja. (Izv.) Iz Krušev-
ca poročajo, da so čutili tam okoli 3 ure
popoldne močnejši potres. Posebne škode
ni bilo.

Francoska obrambna akcija.

Državni dohodki za 7 milijard zvišani.

Pariz, 19. januarja. (Izv.) Po napovedi
finančnega ministra de Lasteyria bodo
znašali novi dohodki francoske države
okoli 7 milijard frankov več nego prejšnje
leto. Te dohodke bo dobil minister delo-

ma od redukcije uradništva, največ pa
vsled 20 odstotnega povišanja vseh dav-
kov.

ANGLEŠKA POLITIKA.

London, 19. januarja. (Izv.) Poslanec
Thomas je ostro napadel politiko do-
sedanje vlade. Očital je vladi, da je do-
pustila raznim državam izdavat milijar-
na posojila, dočim mora Anglija plačevati
svoje dolgove. Govornik je izražal svoje
začudenje, da Anglija dopušča oboroževa-
nje, dočim mora Anglija plačevati.

GRŠKI PARLAMENT.

Atene, 19. (Izv.) Parlament bo pričel
zborovati v ponedeljek 21. t. m.

»PROBUJAJOČI SE MAŽARI«.

Budimpešta, 19. januarja. (Izv.) Po-
licija je zaprla več članov društva »Pro-
bujajočih se Mažarov«.

ŠTRAJK V PORUHRJU.

Düsseldorf, 19. januarja. (Izv.) Delav-
ci v Goldenbergu so stopili v štrajk. Tudi
v Elberfeldu počiva nad 60.000 delavcev.

NASKOK NA PROSTOZIDARSKO LOŽO.

Rim, 19. januarja. (Izv.) V San Severo
so porušili zgradbo prostozidarske lože
škotskega obreda.

ODSTOP EGIPTSKE VLADE.

Kairo, 19. januarja. (Izv.) Vlada je od-
stopila.

PAPEŽEV DAR GLADUJOČIM V NEMCIJI.

Rim, 19. januarja. (Izv.) Papež je do-
volil za gladujoče v Nemčiji 1.200.000 lir,
dalje je poslal v Nemčijo 50.000 metrov
platna in 50 hektolitrov olja za liturgične
svrhe.

PRED VOLITVAMI NA FINSKEM.

Helsingfors, 19. januarja. (Izv.) Dr-
žavni zbor finski je razpuščen. V kratkem
slede nove volitve.

Pogodba z Jugoslavijo v fašistovski luči.

V »Azione«, glavnem glasilu fašistov-
ske stranke za Istro, se bavi Giovanni
Mrach s pogodbo med Italijo in Jugo-
slavijo. Njegov komentar je izredno zna-
čilen, ker razodeva točno in jasno pomen,
ki ga fašisti, kateri vodijo Italijo, pripis-
ujejo temu sporazumu.

Člankar najprej ironizuje dr. Beneš,
ki je nad pogodbo med Jugoslavijo in Ita-
lijo izrazil svoje zadovoljstvo. Dr. Beneš
— pravi — predstavitelj države, ki je na-
stala v atmosferi parlamentarnih besednih
bitk v dunajski zbornici, se je motil v
srbskem narodu, misleč, da se bo dal
tako lahko upreti v voz francosko-češke
politike, katera je šla za tem, da bi vodila
vso politiko v srednji Evropi in na Bal-
kanu Praga kot mandatar Pariza. Srb-
ski narod je pokazal, da njegov vodilni
politični razred s svojim zbranim in ener-
gičnim zgodovinskim instinktom, izobliko-
vanim v trdih večstoletnih bojih, daleč
presega politične zmožnosti češke inteli-
gence, vzgojene od avstrijske birokracije.
Srbi so mesto pakta s Francijo in Češko
sklenili zvezo z Mussolinijevo Italijo, ki
njihovemu vodilnemu razredu
daje možnost prilagoditi srb-
stvu bastardsko mešanico ju-
goslovanskih plemen, kar se tiče
Italije, pa je podrla barijero, ki
je stala na poti njenemu poli-
tičnemu in gospodarskemu
vplivu na Podonavju in Bal-
kanu. To je seveda vse zasluga Mus-
solinjeva, ki je z zvezo s Španijo in prizna-
njem sovjetov začel čisto neodvisno (?)
italijansko politiko ter to delo dovršil z
zvezo z Jugoslavijo, katero so nekoč v
Londonu in Parizu skovali, da se z njo
igrajo in jo uporabljajo za svoje orodje v
borbi intrig. Zdej bo mala antanta služila
namenom Italije v svoj lastni prid. Važne
niti mednarodne politike se odslej ne bodo
več pletle zgolj v Londonu in Parizu,
ampak tudi v Rimu.

Reka pa je kot hčerka, združena z
Italijo, dobila važno nacionalno misijo na
drugi obali Jadrana.

Člankar je glede značaja te pogodbe
zadel seveda popolno resnico.

Eksistenčni minimum zvi- šan na 20.000 K.

Poslanci Jugoslovanskega kluba so
že pri vsakem obravnavanju dvanajstin
in rednega proračuna zahtevali zvišanje
eksistenčnega minima na primerno viši-
no, ki odgovarja sedanji vrednosti denar-
ja. Zahtevali so, da morajo biti do-
hodki do 80.000 kron prosti osebne do-
hodnine. Demokratski finančni minister
in sedanji radikalni finančni minister
sta se trdovratno vsakemu povišanju
upirala. Lansko leto je bil po mnogem
trudu eksistenčni minimum zvišan na
10.000 kron. Pri letošnji proračunski de-
bati v finančnem odboru so poslanci Ju-
goslovanskega kluba zopet zahtevali zvi-
šek eksistenčnega minima in na zadnji
predbožični seji finančnega odbora je fi-
nančni minister Stojadinović že na to
pristal, da se za Slovenijo in Dalmaci-
jo eksistenčni minimum zviša na 20.000
kron. Demokrat dr. Sečurov je pa proti
temu protestiral, češ da minister noče
dati iste ugodnosti tudi za Vojvodino.
Zato je že sprejeti predlog padel takrat
v vodo. Na predvčerajšnji seji finančne-
ga odbora je poslanec Pušenjak v
imenu Jugoslovanskega kluba zopet za-
hteval zvišanje eksistenčnega minima.
finančni minister se je udal v toliko, da
je koncediral, da bodi za Slovenijo in
Dalmacijo eksistenčni minimum 20.000
kron, za druge pokrajine, kjer se tudi
pobira davek na osebno dohodnino, ta
predlog ne velja. Predlog je bil na to z
večino glasov sprejet. Po trdem boju se
je posrečilo vsaj nekoliko zvišati ek-
sistenčni minimum. Svota od 20.000 kron,
ki naj bo prosta osebne dohodnine, je

seveda v primeri s sedanji gospodarstvom prikloni majhna pridobitev. Treba bo še hudega boja, da se izvojuje pravična mera dohodnine, ki bo prosta obdavčenja.

Težak položaj Francije.

Velika politična kriza v Franciji.

Francija doživlja danes največjo politično in gospodarsko krizo, odkar se je sklenil mir v Versaillesu. Vzroki za to so jako raznovrstni.

Na vsak način stojimo pred tiho dogovorjeno akcijo med Anglijo, Italijo in izvestnimi nemškimi veleindustrijskimi krogi in nekateri domnevajo, da meša te karte tudi sovjetska Rusija, ki se z Nemčijo pravkar pogaja glede trgovinske pogodbe. Efekt te akcije je katastrofalno padanje francoskega franka, ki je zelo neugodno vplival tudi na zavezniške Francije, predvsem Jugoslavijo, ki si vsled tega od francoskega posojila ne obeta koristi in se je zato obrnila k Italiji.

Sedanja francoska vlada pa ima velike nasprotnike v deželi sami. Sam predsednik republike, Millerand, je nasprotnik Poincaréjeve politike, kar se tiče reparacijskega vprašanja. Herriot kot voditelj Klemansójevcev že dolgo vodi v imenu starega svobodomiselnega kampanjo proti Poincaréjevemu nacionalnemu bloku. Tem sovražnikom se je pridružil tudi Briand in bivši finančni minister Louchet, ki je svoj čas vodil pogajanja z Nemčijo, katera bi bila privredna do zelo ugodnega rezultata, da jih, kakor trdijo vladni nasprotniki, ni preprečil Poincaré.

Nemčija je vsled tega postala zopet neodnoljiva in niti slišati noče o tem, da bi se s Francijo glede Poruhrja, oziroma nabav v premozi in drugih fabrikatih, dogovorila, preden ne izpregovori svoje besede mednarodna konferenca izvedencev, ki v okviru reparacijske komisije pravkar preiskuje plačilno možnost Nemčije. Poincaré, ki ve, da bosta tu Anglija in Amerika šli skupaj in delali na to, da se po ugotovljeni plačilni nezmožnosti Nemčije vsa njena odplačila tako v gotovini kakor v naravnih odgode, dokler se ne sanirajo nemška valuta in nemške finance sploh — bi rad preje z Nemčijo sklenil predspozum, da sklepe te konferenca prevenira, toda Nemčija na to zdaj noče iti, da si je prej bila na to pripravljena.

Vsled pogubnih posledic padca franka je vlada predložila zbornico celo vrsto sanacijskih predlogov, ki med drugim zelo povišujejo davke. Zbornica je to priliko porabila za veliko debato, ki je imela tako nesrečen potek za vlado, da je Poincaré komaj ušel nezaupnici. Le z največjim naporom patrioistične retorike, naperjene proti vsem »deflatistom«, ki hočejo Francijo pripraviti ob sadove njenih velikih zmag, se mu je posrečilo nezaupnici uiti.

Poincaréjevemu stališču je zadalo močen udarec tudi pismo, ki ga je pisal Macdonald največjemu nasprotniku Po-

Istočasno so poslanci Jugoslovanskega kluba zahtevali tudi, da se s spremembo eksistenčnega minima spremeni tudi lestvica. Tega pa finančni minister ni hotel sprejeti.

incaréja, socialistu Renaudelu, v katerem izraža nado, da se bodo postavili najpristržnejši odnosi med Anglijo in Francijo po volitvah. To je jasen migljaj, da Macdonaldova vlada ne upa vpostaviti antante, dokler bo na čelu francoske vlade Poincaré. Nove volitve v francosko zbornico se vrše maja. Kakor se vidi, se bo bila huda bitka.

Evropski položaj pa bo do tedaj ostal popolnoma nejasen.

K padcu franka.

»Die Börse« je objavila 4. jan. t. l. prezanimivo zaupno okrožnico, ki je je razpošljala v tisočeri izvodih newyorška banka Morgan Harwood Co. Inc. V prevodu se glasi:

Zaupno!

Nemci! Prišel je čas za vse Nemce, da popravijo izgube, ki so jih pretrpeli ob padcu franka, in da poleg tega tudi nekoliko v dejanjih pripomorejo k popolnšemu žalostnih nemških razmer. Francoski frank se nahaja na isti poti kot marka, vse okolnosti označujejo to dejstvo za absolutno gotovost. Zdaj notira približno 5 in pol centa. Prodajte frank na termin, t. j. prodajte frank za poznejšo terminsko oddajo in potlačite vrednost franka! Mogli boste frank zopet kupiti za en cent in tako zdaj za 5 in pol centa prodane franko oddati. Naša firma izvršuje prodajo proti 25 odstotnemu kritju po priloženi tabeli, ki jo pozorno preišljajte. Znižana vrednost franka bo zelo povečala stroške poruhrske zasedbe, podkopala finančni položaj Francije in jo prisilila radi gospodarske oslavitve zapustiti ruhrsko ozemlje. S prodajo franka znizate njegovo vrednost in pospešite konec boja za Poruhrje. Herojsko prebivalstvo ruhrskega ozemlja hrepeni po tej pomoči; Vi ji morete pomagati in istočasno še sebe obogatiti. Imate pogum za ta življenjsko važni smoter? Telefonirajte ali pridite v našo pisarno, da dobite popolno pojasnilo. Zdaj je došla izredna prilika.

Ali je to besedilo pravo ali ne, dejstvo je, da je že pred Božičem bilo po Ameriki nabitih vse polno letakov s podobno vsebino. Za to borzno kampanjo proti franku je stala kapitalistična družba Stinnes-Morgan. Za padec franka so vedeli zaupni krogi v Nemčiji, še preden je začel padati. — Kdo je pa Morgan, ve vsakdo. In to tudi, da ima kapital v Ameriki prvo besedo v politiki Združenih držav, ki niso nič kaj navdušene za francosko gospodarsko politiko napram Nemčiji. To spričuje tudi pritisk oficijelne Amerike na francosko vlado, češ da treba misliti na vrnitev posojenih dolarjev. Saj je pred tednom poprašal senator Borah francoskega drž. tajnika Mellone po višini francoskega dolga Ameriki. Dobil je odgovor, ki je v številkah zelo čeden; namreč: 2.997.800.000 dolarjev. Na račun tega dolga je doslej Francija plačala le 64.212.568 dol., tako da

ostaja še 2.933.365.000.000 dol. — Na račun zastalnih obresti, ki znašajo 779.621.604 dol., je Francija plačala 129.570.376 dol., tako da ostaja še 650.051.218 dol. neplačanih obresti. — Poleg tega mora Francija plačati v l. 1929/30 407.341.145 dol. za dobavljeni ladijski material. Celotni dolg Francije Ameriki znaša danes po oficijelnih francoskih podatkih

3.990.657.605 dolarjev

ali 1 dol. = 85 Din, okroglo 340 milijard dinarjev! Ker doslej med Združenimi državami in Francijo še ni prišlo do sporazuma glede plačila tega ogromnega dolga, je izključeno, da bi Francija dobila novo posojilo v Ameriki, še manj pa v Londonu, ki je glede dolgov enakih nazorov, t. j. plačajte in potem se oborožite. Zato je povsem umljivo, da mora Francija pritisniti na žepe lastnih davkoplačevalcev z vsobrezobzirnostjo. Finančni pritisk Newyorka in Londona na Francijo ter z njo zvezane države je tolik, da so pojavi kot sporazum Jugoslavije z Italijo, varovanko Londona, popolnoma umljive politične posledice.

Sredi med pogajanjmi male antante je došlo pismo dr. Beneša iz Londona, nato pa nastop ital. posl. Summonteja pri Ninciću. Nato je sledila senzacija dneva — Spomniti se je treba pri tem še na prijazno vprašanje Baldwina pri belgrajski vladi pred konferenco male antante, kako je pravzaprav z oborožitvenim posojilom Francije Jugoslaviji in kritjem angleških interesov...

Ali ne vodita Amerika in Anglija po tihem dogovoru iste politike napram Evropi, seveda z deljenima vlogama? Združene države drže za vrat Francijo, Anglija pa — malo antanto...

iz zunanje politike.

• Odnosaji med Ameriko in Rusijo. Tajnik Zedinjenih držav Hughes je izjavil v Beli hiši, da so pogajanja z Rusijo izključena vsled dvojne igre sovjetov. Kot dokazuje je objavil Hughes celo vrsto po Zinovjevu podpiranih navodil III. internacionale, katera je podpihovala ameriške komuniste k prevratu. Sovjetska vlada je kakor vedno odgovorila, da nima nič skupnega s III. internacionalo in za njo torej ne odgovarja. Amerikanski drž. departement je odgovoril na to s citati iz uradnih moskovskih »Izvestij«, kjer je objavil njih uradnik Steklov Nachamkees seznam izdatkov moskovske vlade na III. internacionalo in torej nepobitno dokazal sorodstvo in odvisnost komunizma od sovjetov. Čiherin je odposlal vsled tega v Washington uraden protest proti neresnični navedbi podatkov, češ da sovjetski listi nikdar niso pisali kaj sličnega. Steklov je tudi izjavil, da ni natisnil inkriminirane izjave in da v »Izvestijah« sploh ni izšlo tako poročilo. — Drž. departament je osvežil spomin pozabljenih pisateljev s tem, da je objavil popoln po Steklovu podpirani tekst članka. »New York Times« in »Tribune« pa sta celo prinesla fotografske posnetke dotične številke »Izvestij«, katerih popoln izvod hrani Univerz. javna knjižnica.

• Nemško-sovjetska pogajanja. Lanske jeseni pričeta nemško-sovjetska pogajanja

o izpopolnitvi rapalske pogodbe so se nadaljevala do zadnjega časa. Za sedaj so seje prekinjene, ker so odpotovali sovjetski zastopniki Jakulovič, Rappoport, Goldstein in Blumfeld v Moskvo, da poročajo o doseženem sporazumu. Njih odsotnost menda ne bo predolga. Do sedaj so se pogajanja ugodno razvijala in se bližajo zaključku vprašanja konzulatov, morske trgovine, dedščine in izročitve zločincev. Predvidena so vprašanja: juridičnega splošnega varstva, kolonizacije, koncesij, tovarne carine, varstva patentov in avtorskih pravic zakonskega prava, obmejnega vodnega in železn. prometa itd. Veliko število teh vprašanj bo vplivalo na dolgotrajnost pogajanj. Seje se bodo vršile v Berlinu, toda ratificiranje pogodbe se izvrši v Moskvi.

Politične vesti.

† Narodni socialisti in srbski radikali. Narodni socialisti skupno s samostojnejši in starimi liberalci vzdržujejo radikalni dnevnik in Ljubljani. Ta dnevnik išče za NSS, za SKS, in za NRS (srbsko radikaljo). Iz tega sledi, da mora ta dnevnik biti ali sam s seboj skregan ali pa so te 4 stranke že — eno. Zgodilo se je to zadnje, čeprav še ne formalno in se vsi štirje kompanjoni še ženirajo to priznati. Zadnja številka narodno-socialistične »Nove Prave« sicer pravi, »da je spojitev NSS z NRS nemogoča, dokler (1) NRS ne pomete z brezvestnimi in kapitalističnimi voditelji in ne začneja v praksi uveljavljati načela, izražena v svojem programu, ki je v marsičem podoben (!) narodno-socialističnemu.« Nato v mili obliki našteva radikalom še nekaj grohov iz njihove prakse, na koncu pa ljubko in nežno pristavlja: »NSS je stranka — kompromisov, ker jo uči zgodovina, da vodi ta način najhitreje in najbolj poceni do urejenih razmer v državi... Iz tega sledi naše stališče do NRS kot najmočnejše stranke v državi.« To se pravi: NRS nerodno in slabo dela, ampak lep narodno-socialističen program ima. Ta program se imenuje kompromis, kako pcceni priti na vrh. In po ceni je NSS prišla do radikalnega glasila in radikalne pomoči.

+ Prenos verskopoličnih poslov povodom likvidacije pokrajinske uprave v Dalmaciji. Povodom likvidacije pokrajinske uprave v Dalmaciji so se prenesli na ministrstvo za vere naslednji verskopolični posli: Za vse priznane vere: Vrhovno vodstvo in nadzorstvo nad verskopoličnimi posli; vrhovna instanca v administrativnih sporih; sestava predlogov za državni proračun, razporejevanje proračunskih kreditov in odobravanje državnih subvencij; nadzorstvo nad vršenjem državno-verskih-političnih zakonov od strani duhovnih oblasti; vsi versko-politični posli, ki so s posebnimi zakoni pridržani pokrajinskim oblastem; vrhovna skrb in nadzorstvo nad ureditvijo in vzdrževanjem vseh vojaških grobov v domovini in v inozemstvu. Za katoličane: Ustanovitev, izprememba in ukinitje cerkvenih beneficij in služb; popolnjevanje višjih cerkvenih nadarbin in vseh služb pri centralnih duhovnih oblasteh in zavodih, podeljevanje župnij javnega patronata in namešcanje duhov-

ILUSTRACIJE
V NAJBOLJŠI IZDELAVI - NAJCENEJE

VSEH VRST, ENO-ALI VEČBARVNE, V DREPROSTI ALI TINI IZVRŠITVI, POTOM TISKANJE S KLISEJI, KAKOR TUDI POTOM LITOGRAFSKEGA OFFSET-TISKA DOBAVLJA JUGOSLOVANSKA TISKARNA V LJUBLJANI

Edmund About: 17

Kralj gora.

Iz francošine prestavila K. Hafner.

Kraljeva pisarna je bila podobna pisarnam, kot je bilo roparsko taborišče podobno taboriščem. Tam ni bilo ne miz, ne stolov in nikakršne opravje. Hadži Stavros je sedel sključen na pisani preprogi v smrekovi senci. Stirje tajniki in dva služabnika sta bila okoli njega. Mlad dečko, star 16 let, je neprenehoma napolnjeval, prižgal in čistil čibuk svojega gospodarja. Za pasom je imel mehur za tobak, z zlatom in krasnimi biseri vreden iz srebrne klješče, s katerimi je jemal oglje iz ognja. Drug služabnik je prebil dan s tem, da je pripravil čašice kave, stekleničice žganja in fine sladkarije, ki so hladile kraljeva usta. Pisarji so sedeli sključeni na skalah in so pisali na svojih kolenih z obrezanim trjem. Vsak izmed njih je imel pri roki podolgašto škatlo za peresnik, nož in pisarniške potrebščine. Nekaj cilindrov iz svetle pločevine, kakršne imajo naši vojaki za svoje popise, je služilo za kraljevske arhive. Papir ni bil iz domačih tovarov. Vsak list je imel v velikih črkah vtisnjeno besedico BATH.

Kralj je bil lep stavec, izvrstno ohranjen, raven, suh in gibčen kot perov, čist in svetel kot nova sablja. Njegovi dolgi, beli brki so viseli na brado kot dva mra-

mornata stalaktita. Ostanek obraza je bil čisto obrbit, čelo golo do temena, kjer se je zpod čela vila dolga črta las. Izraz njegovih potez se mi je zdel miren in preišljen. Dvoje majhnih, čistih, modrih oči in oglata spodnja čeljust je naznanjala nezlomljivo voljo. Njegov obraz je bil dolg in gube so ga še podaljševale. Vse gube na čelu so se zlomile v sredi in zdelo se je, da se zblížujejo v okolici obrvi; dva široka in globoka razora sta se vlekla vzporedno z licí proti ustnicam in zdelo se je, kot bi bila teža brk raztegnila obrazne mišice. Videl sem že dosti sedemdesetletnikov; enega sem celo že seciral, ki b bil dosegel 100 let, če bi mu ne bila volna pošta iz Osna-brücka šla preko telesa; toda nikoli še nisem opazoval bolj sveže in močne starosti kot sedaj pri Hadži Stavrosu.

Nosil je obleko iz Tina in vseh otokov Arhipela. Njegova rdeča čepica je tvorila spodaj pri čelu široko gubo. Imel je črn telovnik, obrobjen s črno svilo, široke modre hlače, za katere je bilo treba več kot dvajset metrov tkanine, in črne škote nje iz ruskega usnja, ki so bil trdni in lahki. Edino bogastvo njegove obleke je bil bogat z zlatom in dragimi kamenji vezen pas, ki je veljal dva ali tri tisoč frankov. Vseboval je v svojih gubah denarnico iz vezenege kašmira, handžar iz Damaska v srebrni nožnici, dolgo pištolo, okrašeno z zlatom in rubini in temu primerno verižico. Nepremično je sedel sredi svojih slu-

žabnikov in ni premikal drugega kot konec svojih prstov in svoje ustnice. Z ustnicami je narekoval svoja pisma, s prsti pa je premikal jagode svojega rožnega venca. Bil je eden tistih lepih rožnih vencev iz mlečnega jantarja, ki ne služijo molitvi, ampak za to, da zabava veličastno lenobo Turkov.

Pri našem prihodu je dvignil glavo in z enim pogledom uganil nesrečo, ki nas je zadela. Rekel nam je z resnostjo, ki ni imela v sebi nič ironičnega: »Dobrodošli ste mi! Sedite!«

»Gospod,« je zavpila gospa Simons, »Angležinja sem in...«

Cmaknil je z jezikom proti gornji čeljusti, pri čemur sta se mu prikazali dve vrsti krasnih zob, in je prekinil njen govor. »Pravkar sem zaposlen,« je rekel. Govoril je le grški in gospa Simons je razumela samo angleški; toda izraz kraljevega obraza je bil tako zgovoren, da ga je gospa Simons z lahkoto razumela brez vsakega tolmača.

Vsedli smo se v prah. Petnajst ali dvajset tolovajev se je sključilo okoli nas. Kralj ni skrival svojih tajnosti in je mirno narekoval svoja družinska in poslovna pisma. Poveljniki čete, ki nas je vjela, mu je nekaj zašepetal v uho. »Kaj za to, če milord razume? Nič slabega ne delam in celi svet me lahko sliši. Sedi. — Ti, Spiro, piši! — To pot moji hčerki.«

Vseknil se je prav krenko v svoje n-

ste in narekoval z resnim in nežnim glasom:

»Moje drago srce!

Predstojnica penzionata mi píše, da si zopet zdrava in ti je prehlad zgnil z zimskimi dnevi. Ni pa tako zadovoljna s Tvojo pridnostjo in pritožuje se, da se od začetka meseca aprila ne učiš več dosti. Gospa Mavros pravi, da si raztresena in se z brezizraznim pogledom naslanjaš na knjigo, kot bi mislila na povsem druge reči. Ne morem ti zadositi položiti na srce, da je treba delati brez prestanka. Posnemaj zgled mojega življenja. Če bi bil počival kot toliko drugih, ne bi nikdar zavzemal v družbi tega stališča kot ga danes. Hočem, da si mene vredna in le radi tega žrtvujem toliko za Tvojo vzgojo. Veš, da nikdar ne morem odrekel učitelja ali knjigo, za katero si me prosila; toda hočem, da je moj denar dobro naložen. Walter Scott je dospel v Pirej kot tudi Robinson in vse angleške knjige, katere si želela brati; pošlji ponje na carinarno našega prijatelja iz Hermesove ulice. Istočasno dobiš zapetnico, za katero si me prosila, in jekleno pripravo za napihovanje tvojih kril. Če Tvoj dunajski glasovnik ni dober, kot praviš, in moraš imeti na vsak način Pleyelovega, ga boš dobila. »Obrac« bom eno ali dve vasi v žetvenem času in ni vrag, da ne bi dobil denarja za en lep pianino. Mislim, kot ti, da moraš znati glasbo; toda predvsem je potrebno, da se učiš tuih jezikov. Uporablaj nede-

nikov iz inozemstva; nadzorstvo nad škofijskimi in centralnimi bogoslovnimi semenišči; nadzorstvo nad vzdrževanjem cerkvenih imovin ter njih odtujenja in obremenjenja v dosedanjem obsegu; interkalarna uprava velikih cerkvenih nadarbin; odobranje stolarskih redov in verskega davka; dovoljevanje novih meniških redov, kongregacij in samostanov.

Prof. Hoetzsch o Rusiji.

Poročam o predavanju, ki ga je imel v Berinu pred napolnjenim dvorano o svojem dvomesnem potovanju po Rusiji prof. O. Hoetzsch, avtor znanega dela »Russland«, profesor berlinske univerze, leader nemške narodne stranke in član Reichstaga. Prof. Hoetzsch se je povrnil iz Moskve 19. decembra. Potovanje je poteklo brez vsakih neprijetnih doživljanj. Splošen vtis od Rusije je bolj prijazen nego se je dalo misliti. Vendar pripomni prof. Hoetzsch, da so njegovi vtisi le relativni. Prihajal je prej iz evropejske Nemčije na Rusko v drugačnem razpoloženju nego sedaj, ko Berlin strada in trpi.

Temeljna napaka vseh poznavalcev Rusije je bila podcenjevanje oktobrske revolucije 1. 1917. Ruska država je postala teško bolezen in oživela v novi obliki federacije s popolnoma avtonomnimi deli. Mesta izgledajo normalno in so izven krize. Dobro delujejo tudi železnice, dasi manjka vozov. Marsikatera lokalna proga je morala omejiti promet, da pomaga z vozovi glavni.

Rusko življenje se nahaja v znaku

razredne borbe. Država obstoji s pomočjo rdeče armade, orožniških in detektivskih oddelkov glavne politične uprave ter od monarhije podedovanega omrežja uradov. Vse skupaj drži le teror, ker število članov komunistične stranke znaša le 300 tisoč. Za to pa so zelo solidarni, disciplinirani, se počutijo kot ena skupina in lahko obvladajo 150 milijonsko Rusijo. Komunizma v čisti obliki ni več. Nadomestila ga je trgovska nova ekonomska politika. Komunisti ne smejo tirati v obup kmete, večino prebivalstva. Pustijo jim torej potrebno zasebno trgovino in celo vaško upravo, da ne ostanejo sami brez vojakov in davkov.

Nova sovjetska aristokracija in buržuazija, višji in srednji uradniki, so manj izobraženi, a bolj praktični nego popolnoma zatrto prejšnje idealno razumnštvo. Gospodarsko stanje je težko. Drž. podjetja ne uspevajo in drž. banka jim več ne kreditira. Rusija ne pridobi mednarodne veljave, dokler ne vzpostavi v celem obsegu zasebne veletrgovine in težke industrije. — Rusija še ni srečna, a trdno deluje za bodočnost. Stare razmere se ne vrnejo več...

Prof. Hoetzsch je končal ruski: »Rusi v tujini radi pravijo: Rusija je bila, Rusija še bo. Hočem dodati temu, da Rusija že je!

K temu predavanju prof. Hoetzscha je treba pripomniti, da zadnji dogodki nasprotujejo njegovemu mnenju o komunistični strogi disciplini. Sedanji gospodarji Rusije so pričeli medsebojni notranji boj. Bogve, če zdrži ta prepričanje o terorju obvladana dežela, če bo teror oslabil!

pripoznal za svoje ovce katolike Italijane in Slovane.

K DOPISU IZ MEZIŠKE DOLINE.

O poštinih in prometnih razmerah v Meziški dolini smo dobili od verodostojne strani sledeče pojasnilo: Poštni direktor dr. Debeljak se trudi že od ustanovitve poštne direkcije na vso moč, da bi vzdržal ne le prejšnje poštne zveze, nego da bi jih celo izboljšal. Če se mu vse ne posreči, ni kriv on, pač pa ministristvo pošte in telegrafa, ki mu leto za letom krči kredite za pocestne vožnje! Zlasti glede poštnega prevoza Črna pri Prevaljah—Mežica—Prevalje in obratno je stvar taka: vznik je zahteval letno odškodnino v znesku 54.000 Din. Ker dr. Debeljak radi kreditnih neprilik ni mogel temu ustreči, je iz narodnih in gospodarskih razlogov vendarle hotel vzdržati to vožnjo pošto, zato je poslal delegata direktorji, ki je potem s pomočjo raznih odločilnih činiteljev (okr. glavarja dr. Koropca in posl. Kugovnika) dosegel, da je angleška rudokopna družba v Mežici proti gotovi neznamiti priznalnici prevzela prevoz vsega poštnega materiala in spremljajočega sluge pošt Črna pri Prevaljah—Mežica—Prevalje. Vse to pa stane državo letno le okrog 8000 Din. Samo na ta način je bilo mogoče dr. Debeljaku rešiti prevoz pošte na omenjene proge. Ob delavnikih se vrši prevoz pošte na navadnem vagonu rudarske družbe, ob nedeljah pa z drezino. — Da se je ljudem prepovedala vožnja na vrhu vagonov, se je to ukrenilo radi varnosti oseb in ne radi šikane rudokopne družbe ali politične oblasti. Kakor smo izvedeli, namerava angleška rudokopna družba prositi koncesijo za prevoz potnikov po svoji ozkotirni železnici, ako ji bo seveda drž. oblast v Belgradu šla na roko. Iz tega sledi, da se ima za sedanje

ugodnosti prebivalstvo zahvaliti le trudu direktorja dr. Debeljaka. Kadar bo Belgrad bolj odprl možnjček, bo pa povsod — boljše!

Iz Štange smo prejeli daljši dopis z ozirom na potopisno črtico Iva Bratuna, objavljeno v naši nedeljski številki, iz katerega posnemamo sledečo ugotovitev: Za cerkvijo v Štangi ni od pamtiveka — to vedo vsi štangarji — domačini kakor vsi božjepotniki — tuji — bilo take bukve niti ni zdaj njenega štora, v katerega bi zakonski kandidati butali s čelom in kar tam sklepali zaroke. — To ugotovitev objavljamo, da ne bo še kdo drugi kakor naš dopisnik smatral »butanje ob bukve oziroma njen štora za zgodovinsko dejstvo mesto kot folkloristični donesek o šegavosti našega ljudstva, ki pripoveduje marsikatero zgodbo, ki je nihče ne smatra za zgodovinsko.

Organizacija državnih nameščencev.

Pravzaprav bi morali pisati o »des-organizaciji«, kajti ni ga menda stanu pod solncem, ki obseva našo Jugoslavijo, ki bi bil tako neizrečeno slabo organiziran, kakor je ravno naše državno uslužbenstvo v obče. — V posamezne frakcije razdrobljene organizacije po posameznih kategorijah ne pomenjajo ničesar, pa že prav ničesar, zato seveda tudi ne dosežejo ničesar. Imajo seveda namen, da štiti vsaka za-se interese svojega stanu: sodniki svoje, profesorji svoje, finančniki svoje, računski uradniki svoje, poštarji svoje i. t. d. Toda celota — pa ne doseže ničesar, ker to ravno ni nikaka celota, ampak je podobna razbiti in razkropljeni armadi brez orožja. Če naj organizacija kaj pomenja, potem je pač neobhodno potrebno, da se ustvari enotna, močna organizacija vseh državnih nameščencev od najnižjega do najvišjega. Proč vsaj tukaj z nepotrebnim navlakom »titelnov«, ki jih danes itak ne bo več, kakor ni več zlatih našitkov. Saj sta danes v socialni bedi tako blizu dvorni svetnik in zadnji kancelist, kancelist kakor zadnji sluga. Če gre za socialno dobrobit, zakaj naj bi ne korakali skupno takozvani »višji« in »nižji«, strnjeni v eno močno falango. Vse drugo ne pomenja ničesar. Ali naj vsi skupaj čakamo, da poravna te socialne razlike še le hladna ruša groba in nas pobrati smrt? Na razne frakcije razbita organizacija služi le vladnim mogotcem v Belgradu, da lahko izigravajo eno skupino proti drugi po »divide et impera«, pri tem pa vlečejo vse skupaj za nos. — Vprašamo: kakšne pozitivne uspehe pa s sploh dosegle organizacije? Jaz vsaj ne vem za nobene. Misel za enotno organizacijo, ki jo je svoj čas že zagovarjal »Naš Glas«, je gotovo zelo umestna. Toda bati se je, da ostane vox clamantis in deserto. — Uresničenje enotne organizacije vseh državnih nameščencev, potem pa kooperacija z drugimi organizacijami — ne bojte se, tudi z onimi ročnih delavcev! — le v tem je mogoča rešitev državnih nameščencev. Še eno glede glasila »Naš Glas«. — Peša, zastaja sredi pota. Jaz se temu ne čudim. Zastal je ta voziček že takrat, ko ga je vlekla mršava Krpanova kobilica, in nova priprava ni bila v stanu, da bi ga bila izvlekla iz blata, četudi je bilo tako malo blaga na njem.

Ali se bodo državni nameščenci zganili? Ali še nimajo dovolj sunkov v rebra? Uradnik.

Beleške.

Glasilo »prosvetljevalcev« naroda, »Učiteljski Tovariš« je rabilo skoro en mesec, da opraviči svoj znani sirovi napad na slovensko zastavo. Pravi, da je bila naša notica »lopovsko zaviti pamflet«, češ, da se je U. T. obračal samo zoper »raztrgane in izprane zastave sploh«, kj jih baje izobešajo krajni šolski sveti, naj si bodo slovenske ali državne. — Da ne bo glasilo viteza reda sv. Save, g. Luke Jelenc, kar tako metalo okoli z lopovi, bomo še enkrat citirali, kaj je pisal: »Zato apeliramo na višji šolski svet, da brez odloga odredi in zaukaže višjim šolskim svetom nabavo državnih zastav za šolska poslopja, ki se imajo razobešati ob državnih praznikih. Šole naj izroče svoje avtonomistične cunje mežnarjem, s katerimi naj čakajo slovenskega prihoda avtonomije iz večnega mesta Rima.« Katero so te zastave, se razvidi iz par vrstic poprej, kjer se U. T. huduje, da »po javnih poslopjih se vijejo slovenske zastave, oznanjajoč avtonomijo onih ljudi, ki imajo glavno in odločilno besedo v krajnih šolskih svetih.« — To je za vsakega človeka jasno. Zdej naj pa vsak odloči, kdo je lopov, ali tisti, ki pošteno citira, kaj je U. T. pisal, ali pa U. T., ki zdej zavija in utajuje svoje besede! Lep list imajo demokrati učitelji.

Volitve v dohodninske cenilne komisije.

Danes se vrše volitve za cenilno komisijo za Ljubljano, in sicer v uradnih prostorih davčne administracije na Bregu št. 6 od 7. ure dopoldne do 1. ure popoldne.

Po dogovoru gremija trgovcev v Ljubljani, Jugoslov. obrtne zveze in Zveze obrtnih združenj je kandidatna lista sledeča:

Člani: 1. Jelačin Ivan st., trgovec in posestnik. — 2. Sušnik Alojzij, trgovec in posestnik. — 3. Toni Josip, mesar in posestnik.

Namestniki: 1. Rozman Ivan, čevljar in posestnik. — 2. Medic Franc, trgovec. — 3. K. A. Kregar, trgovec in posestnik.

Za ljubljansko okolico

je postavljena sledeča dogovorjena skupna kandidatna lista:

Člani: 1. Zebal Franc, trgovec, Rudnik 31. — 2. Tomšič Ivan, posestnik in krojač, Verd 97. — 3. Pirc Ivan, posestnik in sodar, Dravlje 99.

Namestniki: 1. Šusteršič Jos., Seničica 1. — 2. Kos Ivan, posestnik in mesar, Vrhnika 190. — 3. Knez Andrej, trgovec in posestnik, Švica 22.

Dnevne novice.

— Poslanecem SLS. Na prošnjo pokrajinske uprave obveščamo poslance, da je seja narodne skupščine sklicana za 23. t. m. ob 10. uri dopoldne. Tajništvo SLS.

— Somišljenike opezarjamo znova, naj poskrbe, da bo v času od 1. do 31. januarja, ko se uradoma popravljajo volivni imeniki, vpisan vsak naš pristaš. Pazite posebno, kjer so župani in občinski tajniki nam nasprotni. V tem oziru poglejte posebno § 15 zakona o volivnih imenikih, k določa kazni za one, ki hote ne vpišejo upravičencev v vol. imenik. Kolika lela lahko prihranite za eventualne volitve in takratno reklamacijsko dobo!

lje, kot sem ti rekel in izrabi prijaznost naših prijateljev. Treba je, da znaš govoriti francoski, angleški, predvsem pa nemški. Ker končno nisi ustvarjena za to, da živiš v tej smešni deželi, in raje bi te videl mrtvo kot pa poročeno s kakim Grkom. Kraljeva hči si in ne moreš poročiti drugega kot princa. Ne mislim pa kakega zakotnega princa kot so naši Tanariotje, ki se hvalijo, da izhajajo iz rodu orientalskih vladarjev in ki jih jaz ne bi maral niti za svoje služabnike. Pač pa pravega, kronanega princa. Takih ima dosti Nemčija in moje premoženje mi dovoljuje, da ti lahko poiščem enega. Če so Nemci lahko prišli k nam kraljevati, pač ne mislim, zakaj ti ne bi mogla iti k njim vladati. Požuri se torej, da se naučiš njih jezika in povej mi v prihodnjem pismu, da napreduješ. V tem te prisrčno objamem, moj dragi otrok, in ti s plačo za to četrtletje pošiljam svoj očetovski blagoslov.

Gospa Simons se je nagnila k meni in mi rekla na uho:

»Ali narekuje našo obsodbo svojim tolovajem?«

Odgovoril sem: »Ne, gospa. Piše svoji hčerki.«

»O našem ujetništvu?«

»O glasovirju, krinolini in Walterju Scottu.«

»To lahko traja še dolgo časa. Kdaj vas bo povabil k zajutreku?«

»Tu je že njegov sluga, ki nam prinaša okrepčila.«

Kraljev kafedžija je stal pred nami s tremi čašicami kave, škattljo rahat-lukuma in loncem vkuhanega sadja. Gospa Simons in njena hčerka sta zili kavo z zgrazanjem proč, ker je bila pripravljena po turškem načinu in gosta kot močnik. Jaz sem spraznil svojo čašico s prav orientalskim poželenjem. Vkuhanu sadje, rožnatega duha, je želo le malo več uspeha, ker smo bili vsi trije prisiljeni, da jemo z eno samo žlico. Delikatnost je redka stvar v tej dobrodušni deželi. Toda na kosec zrezani rahat-lukum je pomazal grlo tema damama brez posebnega ozira na njih navade. Vzeli ste v roke to dišečo želatino iz škrobave moke in sta izpraznil škattljo do dna, medtem ko je kralj narekoval sledeče pismo:

M. M. Barley et Comp,

31, Cavendish Square, London.

Iz Vašega cenjenega dopisa z dne 5. aprila in iz priloženega računa razvidim, da imam sedaj naloženega 22.750 liv. šterl. Prosim, naložite polovico te vsote v banko po 3 procente, polovico pa v akcije na nomejen kredit, preden bodo kuponi zapadli. Prodajte moje akcije kr. angeške banke; do tega denarja nimam posebnega zupanja. Kupite mi v zameno one londonskih omnibusov. Če dobite 15.000 livler za mojo hišo na Strandu (l. 1852. je veljala toliko), mi kupite za to vsoto eno na Stari gori. Po-

šljite bratom Rhalli 100 gvinej (2645 fr): to je moj dar za helensko šolo v Liverpoolu. Dobro sem premislil Vaš predlog in po dolgem razmišljanju sem sklenil, da ostane pri svojem načinu in vodim svoje račune izključno le v gotovini. Kupčije na določen rok so odvisne od sreč. in vsak družinski oče jih mora gledati le z nezaupanjem. Vem, da boste le previdno razpolagali z mojim denarjem, kar je vedno dičilo vašo hišo; toda če bi bil tudi dobiček, o katerem mi govorite, gotov, bi vendar občutil, priznam, nek odpor proti temu, da zapustim svojim dedičem premoženje, pridobljeno v igri.

Izvolite itd.

Hadži Stavros, posestnik.

Ali govori o nas?« me je vprašala Marijana.

»Še ne, gospodična. Njegovo Veličanstvo urejuje račune.«

»Račune, tukaj? Mislila sem, da jih urejuje samo pri nas.«

»Ali ni vaš oče družabnik neke banke?«

»Da, hiše Barley in Cie.«

»Ali sta morda dva bankirja tega imena v Londonu?«

»Kolikor jaz vem, ne.«

»Ali ste slišali, da vodi tvrčka Barley posle z orijentom.«

»Kajpada. S celim svetom.«

»In v stanujete na Cavendish-square?«

»Ne, tam so samo uradi. Naša hiša je v Piccadilly.«

»Hvala, gospodična. Dovolite, da poslušam dalje. Ta stavec ima kar najbolj zanimivo korespondenco.«

Kralj je narekoval kar naprej dolgo poročilo delničarjem svoje tolpe. Ta zanimivi dokument je bil naslovljen na Jurija Micrommatija, ki je bil ordonančni častnik, da ga prebere v glavni skupščini delničarjev.

Račun o delovanju narodne zveze Kralja gora.

Št. 1855—56.

Taborišče Kralja, 30. apr. 1856.

Gospodje!

Žerant, ki ste ga počastili s svojim zupanjem, Vam danes že štirinajstič predlaga v potrdilo račun o svojem delu v tem letu. Od trenutka, ko je bila ustanovna lista naše družbe podpisana pri kr. notarju Tsapasu v Atenah pa do danes, ni ogrozilo naše družbe več zaprek, ni zadelo naše delovanje na resnejše ovire kot v tem letu. Voditi moramo redno delovanje naše tako eminentno narodne ustanove v prisotnosti tuje posadke, v očigled dveh armad, ki sta, če ne ravno sovražni, pa vsaj neprijazni. Pireja je po vojski opustošena, turška meja zastražena z ljubosumnostjo, ki nima primere v zgodovini in tako je omejeno naše delovanje na ozek krog, ki nalaga naši gorečnosti nepremostljive meje. Pa še »

— Nuncij Pelegrinetti pri ministru za vere. Te dni je papeški nuncij Pelegrinetti obiskal ministra za vere dr. Janjiča. Govorila sta o razmerju med državo in katoliško cerkvijo.

— Poslanec Kranjc, ki se je mudil v Belgradu, je na ledeni ulici tako nesrečno padel, da si je desno nogo precej hudo poškodoval.

— Umrli je dne 14. t. m. v Bosenski Grafiški g. Fran Dular, v pokojni nadveterinar in posestnik. Pokojnik se je rodil l. 1860. v Podborštu, občina Mirna peč na Dolenjskem. Po dokončani študijah je služboval nekaj let v Beljaku, potem pa v Bosni. Bil je odlični strokovnjak v živinozdravilstvu in živinoreji. Splošno priznane in priljubljene so njegove knjige, ki jih je izdala Družba sv. Mohorja, n. pr. Domači živinozdravniki, Umna živinoreja in Gospodarski nauki. Zaslužnemu možu svetila večna luč!

— Zakon o srednjih šolah. Temeljem kraljevega ukaza bo prosvetno ministrstvo predložilo narodni skupščini nov načrt zakona o srednjih šolah.

— Kruh bolj poceni. Vlada je sklicala enketo pekov, pekovskih zadrug in velepekaren, ki so se je udeležili tudi zastopniki delavskih organizacij in konsumenti, kako poceniti kruh. Enketa, ki se bo nadaljevala, bo imela ugoden uspeh. To seveda se je zgodilo na Češkem. Pri nas vlada za take malenkosti nima časa. Pri nas je dovolj, če zaradi Rade Pašić in če »Narodni dnevnik« piše, česa nam bi bilo potreba.

— Gremij trgovcev v Kamniku je za svoj okoliš uvelod kontrolo krošnjarstva in sejmarstva. Da se opravičenci, posebno sejmarji izogone neprilikom, so isti naprošeni, da imajo seboj sejmarški obrtni list.

— Pred obsodbo Paskljevića. Zagrebško sodišče bo v ponedeljek, 21. t. m. ob 8. uri zjutraj razglasilo sodbo o procesu proti Paskljeviću radi dvojnega roparskega umora in radi krive obdolžitve.

— Društvo nižjih državnih uslužbenecv za Slovenijo v Ljubljani. Dne 6. januarja se je vršil občni zbor našega društva, na katerem je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik Ivan Nučič, namestnik Marko Stubeč, tajnik Josip Miklavčič, namestnik Mihael Kos, blagajnik Luka Pišler, namestnik Franc Marinšek, odborniki: Franc Povšič, Mihael Kosmač, Ivan Mazelle, Franc Oven, Josip Senk in Rudolf Zelenik. Za preglednika Ivan Otrin in Karol Zorko. Sklep občnega zbora: Ustanovi se poseben fond za slučaj smrti: Prispevek znaša 5 Din za člana, ravno toliko za ženo. Pristop je neobvezen. Pri tem fondu je, kdor se takoj vpiše, do 1. julija t. l. čakalna doba. Ob vsakem smrtnem slučaju člana, oziroma soproge, ki je včlanjena pri tem fondu, dobe svojci, dediči vso vsoto tega fonda takoj izplačano. V tem slučaju pa morajo vsi člani tega fonda nemudoma zopet na novo vplačati po 5 Din, da je vsota zopet založena za nadaljni smrtni slučaj. Društveni odbor je na svoji seji dne 14. januarja sklenil pozvati vse nižje drž. uslužbenca, naj bi se vsi strnili v eno močno društvo, ker le v moči se da dandanes doseči, da se naš skrajno žalostni položaj zboljša. Zatorej naj vsak posamezni član vspehinja tovariše, ki se niso v društvu, da se čimprej vpišejo, da v svoji moči rešimo, kar se še rešiti da. Tovariše, ki so člani našega društva in dolgujejo na članarini več mesecev, pa resno opominjamo, da store napram društvu čimprej svoje dolžnost, kajti tudi odbor jim bo vračal s svojim neumornim delovanjem to, kar je njegova dolžnost in možnost.

— Po velikem požaru Stare biskupije v Splitu. O postanku požara, ki je do tal uničil staro škofijsko palačo v Splitu in s tem dom in imetje tamkajšnjega katoliškega tiska in vseh drugih kulturnih ustanov in organizacij, razen tega tudi dom in imetje več zasebnih strank, so tri domneve. Požar je mogla zane-

tem ozkem pasu so bili naši dohodki zmanjšani vsled splošnega uboštva, pomanjkanja denarja in slabe žetve. Olive niso dale toliko, kot so obljubljale; žitna letina je bila srednja in trta se še ni popravila od plesni. V takih okolnostih je bilo le težko izkoristiti strpljivosti oblasti in dobroto naše očetovske vlade. Naše podjetje je tako tesno spojeno z usodo dežele, da ne moremo uspevati drugače kot v splošnem blagostanju in občuti vse tresljaje ljudske nesreče. Kajti tistemu, ki ničesar nima, ne moremo ničesar vzeti ali le malo.

Tuji potniki, katerih radovednost toliko koristi domovini in nam, so bili zelo redki. Angleški turisti, ki so bili v prejšnjih časih važna veja naših dohodkov, so popolnoma zostali. Dva mlada Amerikanca, ki smo ju ustavili na poti v Pentelikon, sta nam unesla odkupnino. Neki duh nezauznanosti, ki ga podpihujejo nekateri angleški in francoski časniki, oddaljujejo od nas ljudi, katerih ujetništvo bi nam toliko koristilo.

In vendar, gospodje, je življenjska možnost naše ustanove tako velika, da je boljše prebila to splošno krizo kot poljedelstvo, industrija in trgovina. Vaše glavnice, ki ste jih zaupali mojim rokam, so pridobile, ne sicer toliko kot bi jaz želel, pa vendar več, kot bi si bil mogel kdo misliti. Ne bom govoril dolgo; naj govore številke. Aritmetika je bolj zgovorna kot Devošten. (Daje sledi.)

titi iskra iz ognjišča kostanjarice, ki je v večji do kasne nočne ure pekla kostanj. Druga možnost bi bila, da je nastal požar v Vukušičevem skladišču, kjer so svetili z navadnimi svečami. Največ verjetnosti pa ima verzija, da je nastal požar povodom zabavne prireditve »Hrv. kat. nar. zvezec, ki se je vršila tisti večer in je kdo po neprevidnosti vrgel na tla gorečo vžgalico ali cigareto. Zgradba je stara in slaba, stropi so bili neometani, da se je skozi špranje v podu videlo iz enega nadstropja v drugega. Uradna komisija je konstatirala, da je vse zidovje po požaru tako poškodovano, da je treba vse, kar še stoji, zaradi javne varnosti podreti. Dioklecijanov mavzolej — sedanja stolna cerkev na srečo ni prav nič poškodovana.

— Umrli je 16. t. m. v Prelogu (Medjimurje) g. Anton Cobal, glasbeni umetnik na orgljah in glasovirju, v 18. letu starosti. Rojen je bil v St. Andražu pri Velenju. Ze v orgljarski šoli pod vodstvom g. ravnatelja K. Bervarja je bil vzor in ponos imenovanemu zavodu. Kot 15letni mladenič je sviral na orgljah in glasovirju umotvore slavnih skladateljev. Žal, da ga je bela žena prerano objela in vzela z njim umetniški talent. Počivaj v miru v zemlji hrvaški!

— Požar. Dne 5. januarja ob pol desetih dopoldne je nenadoma izbruhnil z velikansko silo ogenj v podstrešju pletarske delavnice v Dolskem, last podjetnika Fraca Janeža v Dolskem 32, kjer se je nahajalo skladišče materijala. Zgorelo mu je poleg delavnice tudi gospodarsko poslopje, postavljeno leta 1919. Zahvaliti se je domači požarni brambi, ki je bila takoj na licu mesta in požarni brambi iz Dola, da sta ogenj omejili, da se ni razširil na sosedno stoječo hišo in novo sezidano gospodarsko poslopje. Vsa čast pa gg. domačim orožnikom, ki so poleg svoje službe gasili tako, da so bili večkrat v smrtni nevarnosti.

— Telefonska šola. V Belgradu se v kratkem osnuje telefonska šola, v kateri bodo izdelovali tudi optične predmete za vojaško in zasebno rabo.

— Pošne vesti. Pri pošti Mengeš je bila dne 24. decembra otvorena telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni promet z omejeno dnevno službo. — Dne 31. decembra je bila začasno zatvorena pomožna pošta Kozminci v področju pošte Podlehnik. — S 1. februarjem se izloči občina Loka (vasi Loka in Na gmajni) iz okoliša Trzin in se priklupi pošti Mengeš.

— Potres v Dalmaciji. Zadnje dni so imeli v Dalmaciji celo vrsto lažjih potresov. V Šibeniku in okolici so utuli samo 13. januarja sedem potresnih sunkov. Škode ni bilo, samo v Zlarinu je padla v župni cerkvi s stropa mramorna plošča. Na s. o. je bila tedaj cerkev prazna. Prebivalstvo se je le malo vznemirilo.

— Dražba lova. Dne 17. marca se bosta oddala na javni dražbi na okrajnem glavarstvu v Kranju lova krajevnih občin Smlednik in Sv. Jošt za dobo od 1. aprila 1924 do 31. maja 1929. Zakupni in dražbeni pogoji se lahko v pogledajo na okrajnem glavarstvu v Kranju med navadnimi uradnimi urami.

— Iz belgrajske občinske uprave. »B. Novosti« prinašajo nekaj podatkov iz belgrajske občinske uprave. Največje breme za občino je preštevilo uradništvo, ki je večinoma brez kvalifikacije in korumpirano. Od celokupne proračunske vsote lanskega leta v znesku 64 milijonov dinarjev je odpadlo na plače 36 milijonov. Redukcija in izčiščenje je v teku. Finančne potrebe in težkoče mestne občine so ogromne. Dolg raznim tvrdkam na neplačanih računih je znašal 14 milijonov (sedaj odplačanih že 10 milijonov). Največji davkoplačevalci — banke in hoteli — vrše svojo dolžnost skrajno zanikarno in dolgujejo mestni občini vedno po mnogo milijonov. V stavbinskem pogledu vlada še anarhija, zidajo kakor se jim zdi, ne da bi prosili za stavbno dovoljenje. Občina je dala štiri zgradbe porušiti. Podobnih rešitev bo izdala še 400. Občina sama je zgradila lani 110 malih stanovanj. Za razširjenje električne centrale je v proračunu 20 milijonov dinarjev, za novi vodovod in razširjenje starega pa 80 milijonov. Dela bodo končana v dveh letih in bodo stala še 100 milijonov. Do konca tek. leta pa bo Belgrad že razpolagal s 7 milijoni litri vode več nego danes.

— Zakonske ločitve v Srbiji. Tajnik belgrajskega duhovnega sodišča, Dušan Janković je v pogovoru z nekim belgrajskim novinarjem izjavil, da prihaja na sodišče letno do 2000 prošenj za ločitev zakona. Belgrajsko duhovno sodišče obsega belgrajski, smederevski, kragujevski in polovico moravskega okraja. Belgrad sam ima letno po 600 zakonskih ločitev. Duhovno sodišče ima za hitro reševanje teh stvari mnogo premalo osebja, zato se postopanje vleče. Ni pa res, da bi se posamezni slučajji vlekli po 10—20 let, kakor se sodišče očita.

— Gospodinske šole v Bosni. Prosvetno ministrstvo je dovolilo za gospodinske šole v Bosni in Hercegovini 25.000 Din.

— Pšenica za naseljence na Kosovem polju. Finančni minister je odredil, da se pošlje Savezu agrarne zajednice v Skoplju za naseljence na Kosovu 5 vagonov jare pšenice z Belja.

— Stekel pes. V zagrebški Pasteurjev zavod so pripeljali te dni iz novomeške okolice nekega cigana, katerega je ogrizel stekel pes. — V bosenski Rogatici se je nedavno pojavil stekel pes, ki je napadel najprej neko 17letno dekle, potem pa še kmeta Osmana Colića. Oba

sta bila oddana Pasteurjevemu zavodu v Sarajevu. Pes je ogrizel tudi kobilo, katero so morali pobiti.

— Požar v laboratoriju. Dne 18. januarja je nastal požar v deželni laboratoriju na Akademskem trgu v Zagrebu. V eni sobi je nekdo pustil plinsko cev odprto in ko je prišel sluga v sobo z lučjo, se je plin, ki ga je bila polna soba, užgal. Požar, ki je napravil le manjšo škodo, je bil kmalu pogašen.

— Samomor. V Zagrebu je skočila skozi okno prvega nadstropja na tlakovano dvorišče Ljubica Roglič, doma iz Dalmacije. Zlomila si je vrat in kmalu nato umrla.

— Tat v vlak. Uradnemu slugi okrajnega glavarstva v Ljutomeru Antonu Miljavcu je narazal neznan žepar med vožnjo iz Maribora v Ljubljano notranji žep v suknjiču in mu ukradel črno usnjato denarnico, v kateri je imel bankovec za 4000 K, 8 bankovcev po 400 K, za 200 K drobiža in pa zdravniško spričevalo. Mož je pogrešil listino, ki jo je imel še v Mariboru šele v Ljubljani.

— Umor bankirja. Dne 14. januarja je napadel, umoril in oropal neznan ropar ravnatelja banke v Admontu na Štajerskem. Ropar je bil eleganten, visok, srednje star mož in so videli pri njem prej potni list za Italijo. Kdor izsledil roparja dobi 2 milijona avstrijskih kron in 10 odstotkov najdenega denarja.

— Razne nesreče. V tovarni za kopita v Loku pri Zensmu je strojnik Kranjc Jurij nesel železno cev in pri tej priliki zadel ob vrteče se kolo pri parni lokomobili. Kolo je cev dvignilo kvišku ter jo vrglo Kranjcu z vso močjo na levo ramo in mu zdrobilo kost. — Bezjak Ignac, kuhar v minoritskem samostanu v Ptujju, je na potovanju padel tako nesrečno, da si je zlomil nogo. — Pri gradnji železnice v Ormožu je delavcu Baraszin Gogolu vagonček zmečkal levo roko. — Pri istem podjetju se je delavec Petek Štefan s sekuro močno usekal na levo nogo. — Jekove Peter, vajenec pri Štirnu Jožefu, ključavničarju v Kranju, si je pri prenašanju pločevine obrezal pri padcu levo roko. — Na žagi Josipa Javornika v Soteski na Dolenjskem si je Duler Franc pri padcu izpahnil desno roko v rami. — Pri stavbi tvrdki Matzun Jakob v Ptujju se je delavec Domanjko Janez s kladivom poškodoval na levi goleni. — Urančiču Matevžu, ključavničarskemu pomočniku pri Alojziju Pohlju na Stari Fužini na Gorenjskem, je pri sekanju železa odletel drobec železa v levo oko in mu poškodoval roženico. Oditelj je moral v ljubljansko bolnico. — Pri štajerski industrijski družbi v Zrečah je strojni delavec Lipuš Filip pri natikanju jermena v strojnici padel z lestve in zadobil težke notranje poškodbe.

Primorske novice.

— Podreditev frančiškanov na Primorskem italijanskim provincijam. Po dekretu kongregacije redov so se oo. frančiškani na Kostonjevi in na Sv. Gori podredili trentinski provinciji, pazinski samostan pa beneški. Kakor znano, so ti samostani pripadali doslej provincialatu v Ljubljani. To je seveda tako v narodnem kakor v dušnopastirskem oziru nova krivica. Oo. frančiškani smejo optirati, ali hočejo ostati pod staro provincijo ali pa se podrediti novi; v prvem slučaju bi se morali preseliti v Jugoslavijo, kar bodo, kakor čujemo, vsi tudi storili. Vendar je kongregacija odredila, da morajo še eno leto ostati na svojih mestih. Cerkvene razmere v Primorju so sploh še vedno zelo prekerne. Tako tržaški škof dr. Fogar še zdaj ne more nastopiti svojega mesta vsled nasprotovanja vlade. Sv. Stolica napenja vse sile, da varuje pravice slovanskih vernikov, pa je proti pritisku fašistske vlade v očigled drugih velikih interesov cerkve preslaba. Iz tega se razvidi, kakšnega pomena je za ves katoliški svet, da bi papež postal popolnoma svoboden v večnem mestu.

— Volitve v videmski deželni svet. Volivna okrožja za volitve v videmski deželni svet je vlada določila naslednje: 1. Idrija z Bovecem Kanalom in Tolminom (središče Idrija); 2. Gradiška in Krmin (središče Gradiška); 3. Ajdovski in komenski okraj se združita (središče Ajdovščina). K temu okrožju se priključijo tudi vse občine goriškega sodnega okraja razen Gorice in Ločnika, ki tvorita posebno okrožje s središčem v Gorici; 4. Trbiške občine se priključijo okrožju, ki ima središče v Pontebbi; 5. Postojnski in sežanski sodni okraj se združita s središčem v Postojni.

— Brez duhovnika. Te dni so izgnali iz Italije župnika v Sv. Vitalu v Istri don Angelija Mateljana, ki mu je vlada zavrnila opejjo. Kakor že prej mnoge njegove sobrate so orožniki tudi njega spremili do meje kakor navadnega zločinca. Sedaj je v Istri 8000 Slovanov brez duhovnika.

— Za izseljence. Ker se med goriškimi Slovenci zelo širi izseljevanje, so tamkajšnji javni delavci začeli snovati posebno izseljeniško organizacijo, ki bo šla izseljencem na roko s potrebnimi informacijami in jim drugače nudila vso možno pomoč. Imela bo po vseh krajih svoje zaupnike. Poslovala bo brezplačno.

— Škedenjski plavži. 16. januarja je začelo v Škedenjskih plavžih (pri Trstu) delati prvih sto delavcev. Zaenkrat treba izvršiti potrebne poplave na stavbah in napravah, nakar se začne z obratom v plinovem oddelku. Prebival-

stvo je dogodek praznovale s godbo in zastavami.

Štajerske novice.

— Krekova mladina v Celju ponovi danes 20. januarja burko Davek na samcem v Narodnem domu ob pol štirih popoldne. Sodeluje tamburaški zbor Laško. Vljudno vabljeni!

— Mariborski veliki župan dr. Ploj je odpotoval v četrtek v Pariz k seji reparacijske komisije, kjer ostane 10 dni. Med tem časom ga bo zastopal okrajni glavar g. dr. Vontčina, ki je že tudi imenovan za namestnika velikega župana.

— Občni zbor katoliškega izobraževalnega društva v Lajtersbergu pri Mariboru se vrši v nedeljo, dne 20. januarja. Društvo je v preteklem letu zelo živahno delovalo.

— Polmesečno izplačilo delavcev železnih delavnic. Po prevzemu Južne železnice je nova uprava ukinita tudi polmesečno izplačilo delavcev v delavnicah bivše Južne železnice v Mariboru ter uvedlo mesečno izplačilo. Delavci s tem niso bili zadovoljni ter so se obrnili na g. poslance Zebeta, ki je v Ljubljani izposloval od direktcije zopetno polmesečno izplačilo.

— Zastrupil se je s plinom. V mariborski moški kaznilnici so našli v četrtek, dne 17. januarja zjutraj mrtvega v njegovi celici Turka Abido Berninčanina. Vsled neprevidnosti in ker ni bil več ravnanj s plinovo lučjo, je pustil zvečer cev od plinovoda odprto ter jo v noči umrl vsled zastrupljenja. Abid je bil obsojen radi hajduštva na 15 let ječe, doma pa je bil iz južne Macedonije.

— Podružnica protituberkulozne lige se je ustanovila v St. Jurju ob Juž. železnici. Protituberkulozno gibanje se je začelo v Mariboru ter se tudi na deželi med ljudstvom vedno bolj širi. V St. Jurju se je izvolil začasen odbor, pristopilo pa je 140 oseb kot člani, 60 pa kot dobrotniki. Ustanovili se je poseben odbor za podporo revnih šolarjev, ki že uspešno deluje.

— Občni zbor gasilnega in reševalnega društva v Mariboru se vrši dne 26. januarja. Kakor znano, je to društvo dosedaj še v rokah mariborskih Nemcev.

IZ PTUJA.

— Akademija. V ponedeljek, dne 14. januarja je priredila naša realna gimnazija v Mestnem gledališču lepo uspelo akademijo. Občinstvo je pozdravil g. ravnatelj dr. Komljanec, ki je slikal pomen antične kulture za našo kulturo. Dijaški moški zbor, ki ga je vodil osmošolec Gorinšek, je zapel Horacijevi: Maecenas atavis... in Integer vitae. Prvo je komponiral Tritonius, druga kompozicija pa je bajla od Bethovna. Pod vodstvom učitelja, petja g. Štritarja je mešani dijaški zbor proizvajal Pindarjevo »Zlato plunkoe in »Himno Apolonu«, zadnjo z izvirnim starogrškim napevom. Apolonova himna zahteva izvežbane dihalne gimnastike, ki so ji učenci bili kos. Zbor je zadel in pel precizno. Prof. L. Mlakar je imel predavanje o grški in rimski obrazovni umetnosti s skioptičnimi slikami. Najlepša točka vzporeda je bila sedma: »Horacius v slovenski suknjič. Lepo nas je uvedel prof. Sovré v rimsko pesništvo ter recitiral svoje lastne pesniške prevode, v katerih smo občudovali blagoslavnost in lepoto slovenskega jezika, ki ga ima predavatelj tako v oblasti kot redko kdo izmed Slovencev. Take prevode pa zmore le pesniška narava. Recitiral je izmed Carmina I, 1, 5, 9, 11, 18. III, 9, 22. IV, 7, 12. Izmed Jambov 15, Sermines pa I, 9. Sovré zna občinstvo tudi tako pridobiti, da bi ga poslušalo po več ur. Splošna sodba, ki se sliši je, da je bil to izreden duševen užitek, t. sodba pa je tudi prava. — Gimnazijski učenci in učenke so nato proizvajali I.—3. prizor II. dejanja Evripidovega Bratskega spora, ki ga je pred kratkim v lepem Sovrétovev prevodu izdala Nova založba v Ljubljani. Vloge so bile razdeljene tako: Jokaste — Nada Blume- nau, Eteokles — Danilo Gorinšek, Polyneikes — Jovan Jurančič, Vojarinka — Klara Senčar. Vodnica polzbora — Marta Kovatič. Kulise je naslikal učitelj risanja g. R. Jakhel. Tudi z igro je bilo občinstvo zadovoljno.

Ljubljanske novice.

— Ij Govorilne ure občinskih svetnikov SLS so vsak ponedeljek od 5. do 6. ure zvečer v tistištvu Jugoslav. tiskarne, II. nadstropje.

— Ij Sv. maše z aduščince za pok. dr. Bogomila Senekovića se bodo brale v cerkvi Mar. Oznanjenja v torek 22. jan. ob 10. uri, v sredo 23. jan. ob 9. uri, v četrtek 24. jan. ob 9. uri.

— Ij Poskusna kuha na plinu. Kakor se nam javlja, priredi prihodnji teden vodstvo mestne planarne javno kuhanje na plinu. Prireditev bo gotovo zanimala vse naše gospodinje, ker se bo za vsako pojedino na plinu pripravljeno jed določila porabljena množina plina. Dokazati, da je plin ne samo najcenejše, temveč tudi najprikladnejše kurivo sedanosti, je namen te prireditve. Da se omogoči vsakomur uporaba plina za kuhe, je sklenil upravni odbor mestne planarne izvrševati vse instalacije po lastnih režijskih cenah in dovoliti delavstvu in vsem nameščencem odplačila v 4 mesečnih obrokih. S tem je dana podlaga in možnost, da se plin tudi v našem mestu tako razširi, kakor mu to pripada po prednostih, katere nudi kuhl.

Prosveta.

Dr. Joža Glonar:

Študij slovanskih jezиков v Severni Ameriki.

Povečano zanimanje za slovansko narode, ki ga je povzročila svetovna vojna in njej sledeče tvorbe novih samostojnih slovanskih držav, je preko kulturnega zapada Evrope in preko oceana doseglo že tudi Ameriko. Prve so se na tem polju sistematično začele udeleževati Združene države; o dosedanjih uspehih in o položaju, v katerem se nahaja slavistika v Ameriki, je v zadnji številki praške »Slavice« v ruskem jeziku napisal zanimivo poročilo C. A. Manning, prideljen slavističnemu oddelku na univerzi v Newyorku.

Slavistika, t. j. izučevanje slovanskih narodov in njih jezikov, je danes v Ameriki šele v početkih; ž njo se je za ameriške univerze odprl popolnoma nov in dotlej še ne obdelovan delokrog. Do svetovne vojne ni bilo v Ameriki na nobeni univerzi profesorja za slavistiko, samo na devetih so bili nekaki kurzi, kjer pa se je samo praktično poučevala ruščina. Davno prej pa je, že l. 1885, bil tak češki kurz na univerzi v Oberlinu (Ohio). Temu je sledil prvi ruski kurz na univerzi v Cambridgeu (Mass.) šele l. 1897 in enak kurz na univerzi v Berkeleyu (Cal.) leta 1901. Po drugih univerzah, kakor n. pr. v Chicagu, so se taki kurzi tudi uvedli, toda brez pravega uspeha. To razmerje se je v svetovni vojni naglo izpremenilo. Tako so bili že v l. 1915 osnovani taki slovanski kurzi na univerzi v Newyorku, kjer se danes poučujejo jeziki vseh neodvisnih slovanskih narodov, ob enem pa se tudi predava o zgodovini in kulturi Slovanov, stara cerkvena slovanščina in slovanska filologija. Sicer je bil l. 1921 vodilni profesor Prince poslan kot ameriški poslanec v Kopenhagen, kar je bila za univerzo velika izguba, toda univerza se krepko razvija naprej. Enaki kurzi so se začeli tudi po drugih univerzah, toda večkrat za njih ni bila pravega zanimanja, tako da so se zopet opustili.

Mnogo ovira tudi razlika med ameriško in evropsko metodo vseučiliškega pouka. Evropske se držita samo univerzi v Berkeleyu in Newyorku, toda obe ovira — druge še v večji meri — pomanjkanje pravih tal, organizacij in knjig.

Po večini univerz se predava stara cerkvena slovanščina, toda slušatelji se iz praktičnih razlogov radi držijo praktičnega pouka živih slovanskih jezikov: večina se pripravlja na kupčevanje s slovanskimi kraji! V evropskih univerzah te potrebe ni, v ameriških pa je ravnotak praktičen pouk nenavadno važen in naravnost potreben. Potreben tudi zato, ker ni mogoče predavati slovanskih literatur, če slušatelji ne znajo slovanskih jezikov in si morejo direktno znanje literarnih del pridobiti le iz redkih angleških prevodov.

Važen kontingent slušateljev tvorijo dijaki slovanskega pokolenja, ki so se rodili v Ameriki ali pa prišli mladi tje in pozabili svoj materin jezik. Ti se ga sedaj v mnogih slučajih na novo učijo. Vsled takih slušateljev nahajamo danes slovanske kurze celo po malih koledžih in univerzah; njih eksistenca je vedno dokaz, da se nahaja v bližini kakšna večja slovanska kolonija.

Zgodovina slovanskih narodov, posebno pa zgodovina Rusije, se pogosto na univerzah obravnava v predavanjih iz svetovne zgodovine, celo tam, kjer ni na univerzi posebnih slovanskih kurzov. Nekaj

terl profesorji, ki so jih povojne razmere pregnale iz Rusije, predavajo po ameriških univerzah o zgodovini Rusije in Slovanov in na ta način uspešno pripravljajo tla za bodoči razvoj ameriške slavistike.

Važno nalogo vrši na tem polju tudi univerza v Newyorku s tem, da organizira javna predavanja, koncerte s slovansko godbo in enake prireditve, s katerimi zbuja med Amerikanci zanimanje za slovanski svet. Vse to je posebno važno zaradi tega, ker je predvsem treba izobraženo ameriške javnost seznaniti s kulturnim življenjem Slovanov. Ta naloga je tem bolj potrebna, ker Amerikanci vidijo v Slovanih samo neizobraženo delavsko maso in jim je skoro popolnoma neznano, kaj so Slovani vse dosegli na polju kulture, umetnosti in civilizacije. To mnenje so seveda v prvi vrsti ustvarili slovanski priseljenci, ki imajo v ameriškem kontingentu menda absolutno večino.

Da bi se to zanimanje tem bolj povečalo, je prof. Leon Zelenka (Lerando na Lafayette Collegen v Eastonu (Penn.) ustanovil posebno društvo, »Society for the Advancement of Slavonic Studies«. Društvo šteje nad 300 članov, vendar pa njegova večina, dani izobražena, ne goji znanstvenih, ampak v prvi vrsti praktičnih interesov. V okvirju »Modern Language Association« pa se je vendar lani ustvaril poseben krožek profesorjev slavistov, iz katerega se bo lahko počasi razvila posebna sekcija, ki bo v imenovani družbi ravno tako samostojna, kakor so že sedaj obstoječe sekcije: angleška, nemška in romanska.

Položaj predavateljev slavistike na ameriških univerzah torej za enkrat še ni ravno zadovoljiv. Za enkrat res slovanski jeziki za Ameriko še niso tako važni kakor drugi evropski, toda ta važnost raste v bodočnost in zato je treba ob pravem času vse pripraviti. Vsekakor pa je položaj slavistike na ameriških univerzah danes neprimerno boljši, kot je bil pred dvema, tremi leti. Kjer univerze slavističnih kurzov po prvih neuspehih niso odpravile, raste število njih obiskovalcev stalno in z njim vred zanimanje za slavistiko. Zato ni povoda za kak pesimizem. V oni meri, v kateri se bodo razmere po novih slovanskih državah konsolidirale in poboljšale, se bo poboljšal tudi položaj slavističnih študij v Ameriki in tedaj bodo čez nekaj let za ameriške univerze in za Amerikance slovanski jeziki ravno tako važni kakor ostali evropski jeziki.

Socialnopolitični tečaj v Ljubljani.

Mnogi med nami že dolgo pogrešajo Krekovih tečajev! Tako starejši Krekovi pionirji, ki bi radi dobili zanesljiv odgovor na razna nova vprašanja povojne dobe, kakor tudi številni mladi organizatorji, ki čutijo, da jim manjka sistematične podlage za uspešno delo v organizaciji. Spoznavaajo, da ni dosti, če je človek zapisan, organiziran, ampak ga je treba tudi poučiti, vrgočiti v novega človeka, ki ve, kaj hoče in tudi zna, kar hoče. Uvidevajo, da nihče ne more dati, česar sam nima, da le oni more druge voditi in učiti, kdor se je sam prej tega naučil.

Manjka nam predvsem temeljnih pojmov, osnovnega pouka o družbah (družini, narodu, državi, združenju, društvih itd.), o gospodarstvu, politiki, upravi, sodstvu, zdravstvu itd.

Zato se je Prosvetna zveza v Ljub-

ljani odločila, da s februarjem letos začne s 3 mesečnim socialnopolitičnim tečajem, ako se priglasijo vsaj 20 udeležencev. Predavanja bodo v večernih urah, vsak teden eno ali dvoje. Predavali bodo priznani strokovnjaki. Vsakemu predavanju bo sledil razgovor o predmetu. Ta (brezplačni) tečaj je namenjen v prvi vrsti mladim idealnim in postrvovalnim delavcem vseh slojev v krščansko-socialnih organizacijah vseh vrst in obsegga spola, vendar niso izključeni starejši društveniki.

Ostanki iz zgodovine.

Asteki: pravilčno plemo, pol človek, pol konj, pol graditelj zemlje. Živeli so približno ob istem času kot stari Colithumpani. Marsikje so zapustili za seboj ogromne spomenike.

Cezarjev življenjepiš: Slaven rimski general, zadnji, ki se je ukrcal v Anglijo, no da bi ga ustavili v carinarnici. Ko se je vračal na svoje sabinsko posestvo (imel je neke opravke), ga je zabaval Brutus in umrl je s temi besedami v grlu: Veni, vidi, tekul, upersim. Sodišče je zavrnilo izjavo zadavljenja.

Voltaireov življenjepiš: Francoz, zelo strupen.

Shopenhauerjev življenjepiš: Nemec, zelo globok, toda zares ni važno, kdaj je sedel.

Dantejev življenjepiš: Italijan; prvi, ki je uvedel banane in vrsto črnega časpisja, imenovanega »Dantejev Inferno«.

ljani odločila, da s februarjem letos začne s 3 mesečnim socialnopolitičnim tečajem, ako se priglasijo vsaj 20 udeležencev.

Predavanja bodo v večernih urah, vsak teden eno ali dvoje. Predavali bodo priznani strokovnjaki. Vsakemu predavanju bo sledil razgovor o predmetu.

Ta (brezplačni) tečaj je namenjen v prvi vrsti mladim idealnim in postrvovalnim delavcem vseh slojev v krščansko-socialnih organizacijah vseh vrst in obsegga spola, vendar niso izključeni starejši društveniki.

Priglasje sprejema od 21. do 26. jan. pisarna Prosvetne zveze, Miklošičeva cesta 7. Pišite ji dopisnico s podatki: ime in svoj naslov, poklic, katere dni in ure želite ta tečaj. Priglasite se lahko tudi osebno! Tajništvo Prosvetne zveze.

Jezikovni tečaji Prosvetne zveze v Ljubljani.

Da zadosti željam društvnikov, otvori Prosvetna zveza s februarjem več tečajev za žive jezike (srbohrvaščino, nemščino, francoščino, angleščino i. dr.) po potrebi. Tečaje bodo vodili strokovnjaki, učnina bo nizka (čim več udeležencev bo, tem manjša bo učnina). Razen tečajev za začetnike so v načrtu višji tečaji, ako se zbere dovolj interesentov.

Priglasje sprejema od 21. do 26. jan. pisarna Prosvetne zveze, Miklošičeva cesta 7. Učnina cirka 25 Din mesečno, ure med 5. in 7. zvečer ob torkih, četrčkih in sobotah. Natančnejši dogovor bo vodstvo sklenilo s priglasienci (za vsak tečaj vsaj 15—20 oseb). Priglasiti treba: ime, poklic, naslov, kdaj želi učne ure, začetni. ali nadaljevalni tečaj, kateri jezik.

Tajništvo Prosvetne zveze.

***

pr Spored sinfoničnega koncerta dravske divizijske oblasti v ponedeljek, dne 21. t. m. ob 8. uri zvečer v Unionski dvorani: 1. Mihevc: Vilino dete, overtura, 2. Mozart: Sinfonija št. 40 v g-molu, 3. Saint Saens: Koncert za violončelo s spremljevanjem orkestra, 4. Mendelssohn: Mirno morje, Srečna vožnja, Concertna overtura. Vstopnice se dobivajo v Matični knjigarni in na večer koncerta pri blagajni. Tretjo točko koncerta izvaja slavnostni solist na čelo g. Juro Tkalčič iz Zagreba.

pr V. mladinsko muzikalno predavanje se vrši v nedeljo dne 27. t. m. ob 11. uri dopoldne v Filharmonični dvorani. Spored nosi naslov »Balada in melodrame«. Izvaja ga gđ. Zdenka Žikova in g. Ivan Levar, člana Narodnega gledališča v Ljubljani ter komorni ženski zbor, sestavljen iz članic opernega zbora. Uvodno besedo govori skladatelj Emil Adamič. Sporedi se dobivajo v Matični knjigarni in so na razpolago le mladini srednjih in strokovnih šol, članom učiteljskih zborov pa proti pravilni osebni izkaznici.

pr Janez Jalen. Dom. Drama v štiri delih. V Ljubljani 1923. Založila Jugoslovanska knjigarna. — Naša drama je z Jalenovim »Domom« pridobila prav čeden prinos v razvojni črti naše ljudske in narodne igre. Jalen se bliža v krepkem risanju značajev Anzengruberju, v klenih in jezgrovitih kmečkih izrazih in napetih dialogih se je učil pri Finžgarju in idejno temelji v Schönherrovi »Grudici«. Ko sem prebral »Dom«, sem bil resnično presenečen; tako napeto dejanje, taka ekonomija v sredstvih in vendar ta tehnično rafiniran in obnem literaren konec prvega in drugega dejanja. Vse osebe, ki nastopajo, govore samo neobhodno potrebno; besedičenja Jalen ne pozna. Vsak udar v dialogu sodi, kot udarec z mečem. Izraz senosek mi posebno ne ugaja. Tuji karakterizacija supleta škerjanca je vendarle preveč lapidarna, tako, da nam je naravnost oduren. Tu se je pisatelju

Peter Veliki, Alfred Veliki, Friderik Veliki, Ivan Veliki, Dom Veliki, Jim Veliki, Jo Veliki itd. Popolnoma nemogoče je, da bi si človek, ki ima mnogo opravkov, vsa ta imena zapomnil posebej; živeli so kot kralji, apostoli, rokoborci in tako dalje.

Ostanki iz botanike.

Botanika je veda o rastlinah. Rastline delimo v drevesa, cvetlice in zelišča. Pravi botanik spozna drevo takoj, ko ga vidi. Uči se ga razlikovati od zelenjave s tem, da položi svoje uho nanj.

Ostanki iz fizike.

Fizika uči o premikanju in silah. Marsikateri nauki ostanejo stalna last vzgojnega moža.

Taki nauki so:

a) Čim hitreje poganjaš kolo, tem hitreje gre. To je zaradi fizike.

b) Če padeš iz visokega stolpa, padaš hitreje in hitreje. Pametna zbirka stolpov vam bo omogočila poljubno hitrost.

c) Če vtakneš prst med dva kolesa, bo šlo dalje in dalje, dokler se vse ne ustavi. To so stroji.

d) Električna je dveh vrst: pozitivna in negativna. Menda je razlika v tem, da je ena bolj draga, a tudi bolj trajna; druga je cenejša, pa se moli zaredijo v nji.

lapidarnost ponesrečila. A pogledajte si Tineta, Toneja, Ano, Angelo! To so izrezljani značaji, ki bo imel vsak igralec veselje ž njimi. Kaj se da na odru napraviti iz teh grč! Ideja igre, da je »Dom« in »Grunt« pač nad vse drugo, je lepa in mladi Tona je njen nosilec! To svoje ideje pripravi kontem igre do zmage, ki je tako velika, da absorbira vso protigrigro vase in stoji ob koncu četrtga dejanja kot ponosna zmagovalka. Ouderuh sosed Miha Krčmar je tip onega bahaškega požrešnega kmeta, ki mu je lastni jaz vse in altruizma ne pozna. Domači prepri med otroki so prav dobro risani in faliran študent Mirko je povsem dobro motiviran.

»Trata« je simbol slovenske zemlje in pisatelj je iz ljubezni do rodne grude napisal svoje delo »Dom«, ki je sicer njegov dramatičen prvenc, a se mu ne pozna začetniška roka. Delo je zrelo in bo našlo pot preko vseh naših odrov, posebno zato, ker ni preteško in ne zahteva od režiserja preveč truda. Tudi oderske slike so prirejane tako, da bo te kulise zmogel vsak, tudi najmanjši podeželski oder. Štiri ženske in sedem moških vlog se hitro zasede. Zato sem prepričan, da bodo »Dom« igrali radi in mnogo. In prav je to, ker Jalen je talent.

pr Strossmayerova čitanka. »Narodna knjiznica« v Zagrebu bo izdala Strossmayerjevo čitanko, v kateri hoče podati na približno 100 straneh dela, pisma, govore Strossmayerja, tako da bi dobil iz njih čitatelj kolikor toliko pravo sliko o Strossmayerjevi osebnosti. Takih čitank namerava izdati tudi o drugih velmožeh.

pr Kat. Crkva in znanost. Napisao dr. Fran Binički. Mostar, Hrvatska tiskara F. P. Knjiga je izšla kot 16. in 17. zvezek zbirke Savremena pitanja vjersko-znanstvene razprave za naobrazene krugove in je apologetične narave. Predvsem je namenjena hrvatski mladini, kakor pravi pisatelj v uvodu, da zdvajateljem pokaže resnico, a vernike utrdi v ljubezni do naše svete in velike matere kat. cerkve.

Socialni vestnik.

s Kongres za socialno politiko. Iz Prage poročajo: Češkoslovaška vlada je povabila mednarodno zvezo za zakonito delavsko varstvo, da za letošnji september organizira v Pragi mednarodni kongres za socialno politiko. Ravnatelj mednarodnega Delavskega urada Albert Thomas je kot član odbora omenjene mednarodne zveze 16. t. m. imel v Pragi predavanje o tem kongresu. Podal je pregled vzrokov, zakaj se kongres sklicuje ter očrtal program, čigar naloga je pred vsem podpirati mednarodno organizacijo, da bo la mogoče izvršiti delo, ki ga nalagajo mirovne pogodbe. Tako se mednarodni svet vkljub reakciji, ki se opaža povsod, vendarle socialnopolitično udeležuje. Pri nas pa socialno politiko zanemarljavo, namenoma uničujejo ter ukinjajo socialno politično ministrstvo. Znamenje strašne in kaznjive omejenosti in reakcionarnosti našega režima!

s Delavske razmere v Romuniji in na Grškem. Kakor poročajo listi, se Romunija brani tujih delavcev, vsled česar je nevarno, izseljevati se tja, če nima kdo poprej posebne delavske pogodbe. Na Grškem pa je prepolno beguncev iz Rusije in Male Azije, vsled česar je tam nemogoče dobiti delo. Upamo, da Slovenci ne bodo silili ne v Romunijo in ne na Grško, ker imamo Balkana že doma dovolj.

Naznanila.

Domšale. Kamniška podružnica SDZ priredi v nedeljo 20. t. m. v dvorani »Društvenega doma« Gogoljevo veselje v trih dejanjih »Ženitev«. Pričetek ob pol štiri popoldne. Kdor se hoče od sreca nasmejati, naj ne zamudi prilike! Vsi prijatelji dijaštva iskreno vabljeni!

Orlovski odsek »Ljubljana« priredi danes ob sedmih zvečer v Rokodelskem domu žaloigro: Garcia Moreno. Prijatelji katoliške misli uljudno vabljeni!

Orlovski krožek v Šiški vprizori danes ob pol osmih zvečer v samostanski dvorani žaloigro »Svoje glavna Minka«. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Oder Krakovo-Trnovo v Ljubljani gostuje v nedeljo 20. t. m. v društvenem domu na Viču s Cankarjevo dramo »Kralj na Betajnovi« Začetek ob pol 8. cene običajne.

V Stolni prosveti predava jutri v ponedeljek g. prof. Mazovec. Predavanje se vrši ob osmih zvečer v Križarskih dvorani. Člani, udeležite se predavanja v obilnem številu!

Glavna mesta v Evropi je naslov skioptičnemu predavanju profesorja dr. V. Sarabona, ki bo v ponedeljek 21. t. m. v Rokodelskem domu v Ljubljani. Pričetek točno ob osmih. Vstop prost.

Františkanska prosveta v Ljubljani priredi prihodnji torek 22. januarja skioptično predavanje »O križarskih vojskah«. — V sredo je izreana odborova seja.

Ljudski oder v Ljubljani si je nabavil ne novo naslednje igre, ki jih izposojuje podeželskim odrom: »BANKROT«, igrokaz v 4 dej. »NE V LOTERIJU«, nar. igra v 5 dej. »CEVLJAR BARON«, žala s petjem v 3 dej. »DAVEK NA SAMCE«, burka v 3 dej. »TUJEČ«, legenda s pred. in poigro. »STRIC V TOPLICAH«, veseloigra v 4 dej. »SPOKORNICA«, žaloigra v 3 dej. »LEPA VIDA«, drama v 5 dej. »STRAH Z DOLGO ROKO«, burka v 3 dej. »KROG ZEMLE V 80 DNEH«, veseloigra, šest slik. Zadnji dve igri sta samo za moške, ostale pa za mešane vloge. Nekaj teh iger je novitet. Tekom tega meseca izidejo še tri nove igre. Opozarja se na sklep občnega zbora, da se izposojajo igre društvom, ki vplačajo 100 Din v sklad iger

Stephen Leacock:

Priročna knjižica vzgoje.

S tem podajam nekaj odlomkov kot poskušnjo iz male knjige, katero sedaj pripravljam.

Vsak človek ima nekje v zadnjem delu glave kot napolnjen z ropotijo, imenovano vzgoja. Moje delce naj poda vsakemu te bstanke nekdanjih naukov.

Vzgojo delimo v sijajno vzgojo, popolnoma klasično vzgojo in povprečno vzgojo. Vsak starejši človek ima sijajno vzgojo; vsi oni, ki ne vedo prav ničesar, imajo klasično vzgojo, nihče nima povprečne vzgoje.

Če napišeš vso vzgojo na pisarniški papir, tedaj obsega približno deset stvari. Vendar pa zavzemo šest težkih let v gimnaziji, da si jo pridobiš. In se potem včasih kdo začudi, da si ni prilastil niti toliko, kolikor bi s palcem pokrtil. Kadar izide moja knjižica, obsegajoča osem do deset strani, bo vsakdo lahko nosil svojo vzgojo v svojem žepu.

Oni, ki jim ni bila sreča toliko naklonjena, da bi obiskovali šolo, bodo lahko dosegli, kar je zamujeno, v nekoliko urah, in tako dohiteli vse druge.

Izbira je popolnoma poljubna.

Ostanki iz astronomije.

Astronomija nas uči pravilno uporabo talca in planetov. Ne pritrđi na drobne

proti doseganju izposojevalni, ostalim pa so izposojevalna zviša za 100 odstotkov.

Prilodnja seja damskega komiteja za prirediteljev Talmone večera, se vrši dne 21. t. m. ob petih popoldne v damski sobi kavarne »Emonac«.

Cerkveni vestnik.

o Marijina kongregacija za može in mladeniče pri sv. Jožefu ima danes ob pol širih popoldne svoj redni shod v kongregacijski kapelici. Poluoštevilo!

Turistika in sport.

T. K. Skala, podružnica Bohinj, bo imela svoj občni zbor dne 27. jan. ob 15. v gostilni »pri Bernu« v Boh. Bistrici.

Izpred sodišča.

Boj za občinsko pot. Kot smo že svoječasno poročali, so hoteli občani občine Gozd zgraditi novo občinsko pot. Vsi občani so bili s tem zadovoljni in so prepustili svet deloma zastoj, deloma proti primerni odškodnini. Samo 62 letni posestnik Anton Ulčar, ki je še jako živahen pa tudi trmast, ni hotel dovoliti, da bi gradili pot po njegovemu svetu. Ko pa so prišli delavci občani do njegovega zemljišča, so sklenili, da grede še enkrat k njemu in ga pregovore, da jim dovoli uporabo sveta. Nesli so mu 1200 K odškodnine za servitutu in so vzeli s seboj steklenico žganja, da bi spravili moža v dobro voljo. Toda našletili so slabo. Stari Ulčar, ki je ležal takrat za pečjo, jih je začel zmerjati in je napravil tak škandal, da so ga obtoženci potegnili iz zapečka, ga pošteno osuvali, nato pa so ga nesli v bližnji potok Reka. Tam so ga vrgli dvakrat v vodo,

da bi se ohladil. Pri tem nastopu pa je porabil eden moža tako nesrečno pod oko, da mu ga je iztisnil in je mož oslepel. Na drugo oko pa je bil mož že od mladosti slep. To je napravil Anton Kozlevčar in ta zadeva se je obravnavala že pri zadnjem porotnem zasedanju. Včeraj pa so bili pred senatom deželnega sodišča njegovi tovariši, ki so v bistvu izpovedali to, kar je že navedeno. Trdili so, da so res trmastega starca malo prehudo prijeli, vendar pa niso imeli namena ga telesno poškodovati. Obsojeni so bili radi težke telesne poškodbe Anton Berčon in Plovar vsak na 5 mesecev težke ječe, Anton Plankar na 6 mesecev, Jože Berčon na 7 mesecev, Jože Ceglar na 8 mesecev težke ječe in porajo solidarno povrniti stroške kazenskega postopanja. Za odškodnino in bolečine pa bo moral tožiti hudi starček pri civilnem sodišču.

Polzvedovanja.

Pozabljen dežnik. Kmetica, ki je pozabila pred časom dežnik, ga dobi v trgovini Tomšič, sv. Petra cesta 38.

Priporočamo vsem rodbinam Kolinsko eikorijo, izvrsten pridelatek za kavo.

Opozorjamo na današnji oglas tovarne za loženje dragih kovin A. Augustin, Sp. Šiška, Jernejeva c. 230, ki prične jutri z obratovanjem.

Poslano.*

Umazana konkurenca!

Podpisani je izključni zastopnik za kraljestvo SHS tovarn čokolade in kakao Michele Talmone d. d. v Turinu, kateri izdelki so po malo, da ne stoletnem obstanku tovarn pozvani

* Za vsebinsko tega dopisa odgovarja uredništvo le, kolikor določa zakon.

po celem svetu kot izborni in se prodajajo po znamki »Talmone«.

Tovarniška znamka d. d. Michele Talmone, registrirana za vse njene vrste čokolade in posebno tudi za čokolado Talmone z mlekom dne 13. januarja 1922, pod števil. 26.429 pri mednarodnem uradu v zaščito industrijske lastnine v Bernu.

Zadnji čas pa je pričela neka nova tovarna za čokolado razpečavati svoje manjvredne izdelke, označujoč jih brezobrazno »type Talmone«, v ovitkih, kateri so tako natančno ponarejeni po onih d. d. Michele Talmone, da se trgovci in konsumenti lahko prevarijo in kupijo pod ponarejeno etiketo manjvredno blago, dočim so prepričani, da kupujejo pristno čokolado Talmone z mlekom, katere je res prvovrstna.

Potrebni sodni koraki proti odgovornim lastnikom in poslovojem te nove tovarne, kakor tudi proti preprodajalcem teh manjvrednih izdelkov so v teku.

Javljajoč to gospodom trgovcem in konsumentom, podpisani prosim, da vedno in povsod zahtevajo pristno čokolado Talmone z mlekom iz tovarn v Turinu, katere se prodaja v znanih etiketah »Chocolat Talmone au lait«, »Milk chocolate Talmone«, »Cioccolato Talmone al latte«.

Rado Kundič,

Zagreb, Boškovičeva ul. števil. 7.

Slabost? Slabo spanje? Nervoznost? Neveselje do dela? Ali se večkrat pojavljajo različne boli? Dober prijatelj v takih slabih dneh je pravi Fellerjev Elzafluid! Dobro služi za umivanje in obloge, ravno tako kot kosmetikum za sta. glavo, kožni. Močnejši, izdatnejši in bolj delujoči kakor francosko žganje. Z zavojnico in poštino 3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 24 Din; 96 dvojnate ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev in 10 odstotkov doplatka razpošilja: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA, DONJA, Elzatr g. 134, Hrvatska.

KAKOR ROŽA MED TRNJEM se lahko smatra MILO »GAZELA« ki po stoji nedosegljivi hakovosti prekaša vse druge proizvode. Bell. čista in varuje trpežnost prilika!

Meteorološko poročilo.

Table with meteorological data including barometer height (736 mm), temperature, and other weather indicators.

Kupim »DOM in SVET« in LJUBLJANSKI ZVON vse ali posamezne letnike, vezane ali nevezane. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »KNJIGE št. 372«.

DEKLE poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo, želi mesta učence v kakih trgovini. Gre tudi na deželo. Naslov gre uprava lista pod števil. 378.

Sprejem SEDLARSKEGA POMOČNIKA v mešano delo — Andrej Hribernik, Prevaljske, Koroško.

PLETILKA dobro izurjena za nogavice, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši Naslov pri upravi lista pod številko 337

SAMOSTOJ. GOSPODINJA zdrava in poštena, ki zna pripraviti kuhinjo in ima vselej posebno do zvinjevala, se išče za župnijsko pristavo na Dolenskem Nastop takoj. Plača po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod »ZVESTOBA« števil. 342.

ZDRAV, MOČAN MLADENIČ, star 14 let, se želi učiti ključavnika obrta pri boljšem mojstru. Hrana in stanovanje bi moral imeti v hiši ter bi se ista v začetku event. plačevala. — Cenj. ponudbe na upravo lista pod »Ključavničar 328«

Preizkušeni OBRATOVODJAJA za električne oddelce se takoj sprejme v Tovarno cementa Zidanmost. Oziramo se samo na prvovrstne moči z dolgoletnimi spričevali, z drž. izkušnjo, trezne in zanesljive, v elektrotehnični stroki popolnoma izvežbane. Pismene ponudbe z navedbo mesečne plače je poslati na gornjo tvornico. Stanovanje, gorivo, razsvetljava je prasta

URARSKI POMOČNIK iz službe. — Cenj. ponudbe na upravo pod »URAR«.

STROJNIK z dolgoletno prakso, v vel. obratih kot predilnice, tkalnice, električ. razsvetljava, prenos elektr. moči kakor tudi delav. prakso se priporoča za takoj ali pozneje. Ponudbe pod »ZANESLJIV« na upravo »Slovenca«.

Službo blegajničarke ali pisarn. moči išče vsled redukcije poštnege uradništva po 2 letih odsluženja gospodična. Gre tudi na deželo. Naslov v upravi št. 376.

IŠČEMO krščanskih ključavnikaških ali stroj. mojstrov, ki bi vzeli v pouk enega do štiri DEČKE od 14 do 16 let iz Julijske krajine, deloma sirote, iz poštenih družin. Želimo, da bi se učenci zraven seznanili s prosvetnim delom v društvih. — Naslov pove uprava pod števil. 343.

KUHARICA dobra, samostojna, želi mesta za februar. — Naslov v upravi pod številko 335.

DEKLE nad 19 let, poštena, ki bi razumela nekoliko hišnih del in računstva, dobi stalno delo in bi prodajala v trafikih. Prednost imajo one z deželo. Pismene ponudbe pod »Poštenost« na upravo.

Katero blago srce mi preskrbi za 1000 Din nagrade CEDNO STANOVANJE

3—4 sob, kuhinjo in vse pr. tikline, v sredini ali bližini Ljubljane za takoj. Ponudbe na upravo lista pod šifro: »Prazno stanovanje« št. 306.

Insertirajte v »Slovenca«!

Pletilni stroj št. 8 PRODAM. — Več povedo na Zaloški cesti števil. 6. 379

PRIMARJ Dr. Minar ordinira od 1. jan. 1924 na Kongresnem trgu 10 (Dvorni trg 1). TELEFON števil. 230.

Zasebno učilišče za strojepisje Učna ura 6 dinarjev. G. PETAC — LJUBLJANA Rimaska cesta 17, I. nadst.

PAR KONJ srednjevelikih, za težko in lahko vožnjo, tudi samo kobilu, PRODAM. — Naslov v upravi lista pod števil. 366.

Godbeni avtomat 4 železni kandelabri in jesenov les (3/4 m³ za posekati) ceno naprodaj. — Vprašati je Dunajska c. 71, Ljubljana.

KOBILO v 4. letu, domače reje, vajeno vsake vožnje, PRODA FR. VELKAVRH, SAVLJE p. Ježica. 355

Oddam lokal v najem v Spodnji Šiški, pripraven za vsako obrt. — Naslov v upravi pod števil. 377.

NA DOBRO HRANO sprejem več gospodov (tudi rokodelcev. — Istotam je naprodaj več moške obleke. Naslov pove uprava lista pod številko 367.

Lojci! Pozor! LISICE, DIHURJE, KUNE L dr. kupimo vsako množino. Plača višje kot po dnevnih cenah samo Dr. Haymann v hotelu »Slona«, soba št. 40 za inozemstvo. — Zastopnika za Jugoslavijo: FRANJO GAJSEK in FERDO MRACNIKAR, Ljubljana

STANOVANJE! Nemebljov. sobo v mestu ali na deželi išče za takoj vdoma-samica sedaj pri g. Lovro Zupana Zalokarjeva ul. 6.

SVARILO! Svarim vsakogar, ki bi se nadalje govoril grde lazi o meni, ki jih je raztrgal neki gospod iz Domžal, da bodem na podlagi zdravniškega uradnega lista z vsakim sodnijsko postopal! Domžale, 15. jan. 1924. FRANČIŠKA GORENC.

Ing. Rudolf Treo strobenik vhod samo, Gosposvetska c. 12.

Prodaj večjo množino lepih, 4 metre dolgih lipovih HLODOV. ANDREJ KREGAR, Vižmarje - št. Vid n. Ljublj.

Paylič Jakob DOMZALE oblatveno izkušeni in konc. TESARSKI MOJSTER prevzema in izvršuje: cerkvena, stolpna in razna dr. ostrejša, kopališča, ledenice; moderne lesene stavbe. — Vodno in nadtalno tesarstvo Po danih in lastnih načrtih!

Naprodaj je srednje veliko kmečko POSESTVO z vsemi gospodarskimi poslopi in približno 35 oralov zemlje, med temi 20 oralov gozda, drugo polje in travniki. Redi se lahko 5—6 glav živine. Posestvo leži ob deželni cesti Litija—Sv. Križ. Naslov pove uprava »Slovenca« pod števil. 303.

Gradbeno podjetje Arhitekt V. Krainer & Co. Jesenice, Gorenjska Stavbna vodstva: Ljubljana, Domžale, Zagreb. Izvršujejo privatne in industrijske stavbe, proračuna, načrta, centru, posebni oddelki za arhitekturo.

Prodaja vina! Ravnateljstvo nadbiskupskih dobav v Zagrebu prodaja v večjih in manjših partijah VINO letnikov 1922 in 1923. Natančneje pojasnila daje gornje ravnateljstvo — Vlaška ulica št. 75.

AUTO »Fiat« tipa 501 — v dobrem stanju, kupimo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod števil. 286.

Gradbeno podjetje trg. Dakić in drug Ljubljana Bohoričeva ul. 24.

J. Stjepušin, Sisek priporočamo izbrano tamberico, strano pacurice in in ostale potrebitine za vsa glasbila

POČI dovolj nizkih cenah kupite letos vojnično blago* za ženske in suho za moš. obleke, in tudi vse drugo namensko robno v v. letro. v. R. STERMEČKI. Celof. Travniški trg. Ingos. cene. Hud spletnega. Pomaz. denarja. Teba. povzet štedit in in delnost vsakega, da se pelje v Celie in polkuzi s kraja kaniiti v vel. trgovni R. STERMEČKI

HISA V PLANINI 144 pri Rakeku z sadnim vrtom in njivo se prodaj; priprav. za manjšo obrt v sredini trga v dobrem stanju. Na željo tudi gozdna parcela 3 joha. Ponudbe na Jakob Šenčur, Polhov gradec. 238

Kurilne naprave — vodovodne naprave — popravilo in postavitve kotlov za visoki pritisk — elektrotehnične naprave vseh vrst

Stegu in drugi, VIČ - GLINCE 5. Pisarna: Ljubljana, palača Ljubljanske kreditne banke, Dunajska cesta 1/bill.

Gradbeno podjetje trg. Dakić in drug Ljubljana Bohoričeva ul. 24.

Premog (vrovov. drva) trda in mehka, žagana in copljena, stalno v zalogi. Premog in drva dovažamo tudi v VRECAH. Naročila sprejema H. PETRIČ, LJUBLJANA Gosposvetske cesti števil. 16. Telefon 343.

SALAMA prvovrstna novo blago povsem zrelo se dobi povsod PRVA HRVATSKA THORICA SALAME, PREKARIJENEGA MEŠJA in MASTI M. Gavr. Loviča sinovi d. d. Petrinja Glavno zastopstvo z. Slovenija: H. BUNC & DRUG Ljubljana Celje Maribor

KISELJAK Zagreb Beograd Ilica št. 20. Ba. kausko 25 Tel. 19 Tel. 20-65 Brzojavi: »STROJ« Dobavlja KEMIKALIJE za laboratorije in industrijo.

PRAH OD PREMOGA kupina; voznika pošljem sam. FRAN ŠKAFAR, mirarstvo, Ljubljana, Rimaska cesta 16.

ŽENINI in NEVESTE! NE ZAMUDITE ugodne prilike z nakupom skoraj polovico cenejih kot drugod in najboljših SIVALNIH STROJEV s 15 letnim jamstvom, nadalje POROČNIH PRSTANOV najmoderneje izdelave in bogate izbire, namirne OPRAVE, jedila. ORODJA (besteka) itd. Samo pri tvrdih JOS. SELOVIN - ČUDEN — LJUBLJANA MESTNI TRG.

NAPRODAJ JE MODNA MANUFAKTURNA IN KONFEKCIJSKA TRGOVINA koja obstoji nad 50 let v lepem mestu Slavonije na glavnem trgu z velikim prometom. Stanovanje na razpolago. Potrebni kapital za prevzetje 1 1/2 milij. d nariev. Ponudbe pod šifro »SIGURNA EKZISTENCIJA« 1924 na L. JANIC ANTE REBACIĆ d. d., Osijek I, Kapucinska ulica števil. 3

Lokomobili Lanz-Wolf, izdel. l. 1914 29 HP HP Novi 10-15 90-120 28-43 15-20 100-130 30-50 20-25 120-170 40-65 25-30 130-190 50-80 30-40 150-200 70-100 40-50 170-230 10-140 50-60 200-300 120-170 60-70 300-400 140-190 75-85 400-500 170-210 80-100 500-600 200-300

Motorji na strovo olje bencin-motorji od 5 do 50 KS Brača Fischer d. d. Zagreb, Pantovčak 5.

M. Teichner Zagreb, Petrova ulica 2

NE ČAKAJ sponladit! Naroči takoj: SEMENA, sadno drevje, vrtnice, dalje, gladiola itd — VRTNARSKO VELEPODJETJE »VRT« — Džamonja in drugovi — Maribor. Zahtevajte cenike!

Potrtilm srcem naznanjamo žalostno vest vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš dobi soproj, papa, tast, dedek, stric in svak, gospod Janko Likar mestni učitelj v pokoju dne 18. januarja 1924 po kratki bolezni v 60. letu preminul nenadoma. Zemeljske ostanke predragoga pokojnika prepeljejo v nedeljo, dne 20. t. m. ob pol 16. uri iz hiše žalosti, Poljanska cesta št. 87, k večnemu počitku na pokopališče pri Sv. Križu. Prosimo tihga sožalja. Ljubljana, dne 18. januarja 1924. Marija Likar roj. Cerin, žena. — Stanko, Bole, Ciril, Zora, otroci. — Tit Grčar, Ika roj. Kozak, Klota roj. Kunzaz, zet in sinabi. — Vnuki in vaukinje.

PRESELITEVI!

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

„Vzajemni posojilnici“

v Ljubljani, r. z. z. o. z.

Ki se je PRESELILA iz hiše Uršulinskega samostana na Kongresnem trgu poleg nunske cerkve v lastno palačo na Miklošičevi cesti poleg hotela „UNION“.
Hranilne vloge se obrestujejo

po 6%

brez odbitke rentnega in invalidskega davka. Vloge v tekočem računu se obrestujejo

po 5 1/2 %, vez. tudi po 6 1/2 %

in višje po dogovoru. Varnost za hranilne vloge je zelo dobra, ker posaduje Vzajemna posojilnica relativno večno delnic stavne delniške družbe hotela „Union“ v Ljubljani. Vrhutega je njena last nova lega palača ob Miklošičevi cesti, več mestnih hiš, stavbišč in zemljišč v tu in inozemstvu. Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

POZORI!

POZORI!

POCENI NAPRODAJ!

LESENA BARIJERA in visoka STEKLENA STENA z vratni in okencem, katera se lahko poljubno montira in je uporabna za predelitev pisarne, trgovine etc. — Naslov v upravi „Slovenca“ pod številko 330.

Crossley Brothers Ltd.

Manchester - Anglija

Motorji in naprave za sesalni plin za: antracit. Ogije, les, lesne odpadke, lignit itd. Motorji na bencin, motorji na petrolej. Diesel-ovi motorji brez kompresije. Generalni pooblaščenec za vsa. Evropo.

Mr. Edward Jakobs, engineer
Wien VII, Badhausgasse 1.

Prostovoljna javna dražba.

Na predlog Aleksandra Baržili, posestnika na Ptujski gori, se boče v soboto, dne

2. februarja 1923 ob 11. uri dopoldne

na licu mesta v **PODLOŽU** štev. 6, to je v trgu Ptujška gora, potom prostovoljne dražbe prodalo zemljišče vlož. štev. 127 d. o. Podlož, sestojče iz parc. št. 58, stavbišče v izmeri 1 a 16 m in parc. št. 447, vinograd v izmeri 19 a 15 m spritkino, za izključno ceno 15.000 Din, in zemljišče vlož. štev. 95 d. o. Janžki vrh, sestojče iz parcel 107 stavbišče za prešo, parc. št. 485 gozd. 489 pašnik, 491 pašnik in 492 gozd v skupni izmeri 1 ha 07 a 40 m za izključno ceno 4000 Din, in potem različno pohištvo in premičnine. Poslopje je zidano, z opako krito, s strešvodom, 2 lepima sobama, obokano kletjo, štedilnikom, novimi okvirji in oknih, sploh je bilo prošlega leta vse popravljeno. Zemljišče pri hiši obstoji tudi iz vinograda, sadonosnika, nasajenega tudi z novimi dreveci in vrta za zelenjavo. Drugo zemljišče pod Janžki vrh je aranžirano in pripravno za obnovitev vinograda. — Hiša in zemljišče pri njej ima lezno solčno lego in je tako pripravno za trgovca, upokojenca itd. Kupcu boče takoj stanovanje na razpolago. Dražbeni pogoji so na vpogled v pisarni kr. notarja Franceta Strafella v Ptuj med uradnimi urami.

KR. OKRAJNO SODIŠČE V PTUJU.

*Parna pekarna Viljem Bizjak
ima sveže pecivo
vsak dan popoldne ob 14. in 17. uri*

Mehanična delavnica in livarna medenih izdelkov

Karel DRAGAR in drug

V Zgornji Šiški, Kosova ulica številka 96

sprejema vsa nova dela in popravila, izdelana v lastni režiji, kakor stavbinska dela, iztikala za roulozapore, izdelovanje medenih ležišč (Lager) v lastni livarni, prevzema montaže transmisij in strojev, izdeluje vodovodne armature za kleparje in razne pipe iz medij po najnižjih konkurenčnih cenah.

Kože divjačine

in sicer:

lisice, kune, dihurje, vidre, zajce itd.

kupujem neposredno za Ameriko. — Plačam najvišje dnevne cene!

Od 1. januarja t. l. zbirališča v vseh večjih mestih Jugoslavije, Italije in Bolgarske:

Zagreb: M. Klobočki, Mesnička ul. 1.
Sarajevo: Jokić i Rosić.
Bos. Novi: Ibrahim Memić.
Beograd: Josip Fischer (Hotel Petrogard).
Tuzla: Braća Antić.
Skoplje: Jeruham Karlo sinovi.

Bjelovar: Weber i drug.
Lovinac: Mate Kovačević.
Banjaluka: Mile Janković.
Kotor: Borislav Maksimović i dr.
Osijek: Hermann Lederer.
Srijem: Mate Stipčić.
Niš: Lazar Mandić.

Nadalje imamo zbirališča kož tudi v Ljubljani, Nišu, Gospiću ter v Solju in Trstu

Mavro Fischer, Sisak. — Telefon 86, 30 in 61.

Naznanilo otvoritve!

edno specialnega podjetja v Jugoslaviji:

Tovarna za ločenje dragih kovin
J. Augustin, Ljubljana, Sv. Jerneja c. 231

Izdelava in prodaja čistega zlata, srebra in platina — Kemično analitični laboratorij
Ločenje dragih kovin iz odpadkov in prahu — Klorzlato — Platinklorid
Srebrov nitrat, klorid in oksid

Pozlačenje, posrebranje, poniklanje, pobakrenje na tovarni način

Genene češko posteljno perje.

Kilogram sivoga na pol (cufano perje) Din 60—, polbelo Din 75—, belo Din 85—, boljše Din 95—, fino, na pol pub Din 145 fino Din 175—, najfinejše Din 220—, — Beli puh Din 370—, snežnobeli pravi puh Din 445—
Franko in carine prosto proti povzetju. Neugajajoče se lahko vrne. Vzorec zastonj. Mnogo priznanj in naknadnih naročil. — Razposiljalnica posteljnega perja

Sachsel & Co., Wien XIV, Gelbelgasse 9-6

Otvoritev koncesioniranih učnih tečajev.

Sprejemam dame in gospodične v praktičen pouk v svrhu priučenia si za lastno rabo samostojno izvrševati vsakovrstne modne klobuke.

Vsa nadaljna pojasnila od 10 dopoldne do 1 popoldne.

Močni salon za damske klobuke
Hlojzija Vivod roj. Mozetič
Ljubljana, Pred škofijo 21 II. nadstropje.

UNITED STATES LINES

Ameriški vladni parniki
v New-York

Iz Bremena čez Southampton v Cherbourg
George Washington

25. januarja (v Boston) 22. marca

President Harding 11. febr. 15. mar.

America 22. febr. 26. mar.

President Roosevelt 4. febr. 8. mar.

Odhod iz Southamptona v Cherbourg 1 dan pozneje

Iz Southampton — Cherbourg

Leviathan

1. aprila 23. aprila 13. maja

Vse podrobnosti povede naslednji naslovi.

Izberna prička za prevoz brega.

UNITED STATES LINES

Beograd: Palača Beogradske Zadruga, Preko Hotel Eristo a, Zagreb, Srednjaji Savez Hrvatskih Seljačkih Zadruga, Mihanovičeva ulica 2, Preko puta Beograd — Ljubljana, Brodarstvo Zjedinenih Ameriških Držav, Donatska cesta 28. — Sarajevo, Savez Hrvatskih Seljačkih zadruga za Bosnu i Hercegovino, Aleksandrova ulica 52. — Soljak, Banka za Pomorje.

Trboveljski PREMAG in DRVA

dobavlja DRUŽBA ILIRIJA, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. — Telefon 220.

Gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu se priporoča trvdka

FRANC CERAR družba z o. z.
tovarna slamnikov in klobukov
v Domžalah, Stob 50.

Zaloga v Celju, Gosposka ul. 4.
Popravila se sprejemajo vsako sredo pri Kovačević & Tršan, Ljubljana, Prešernova ulica št. 5.

Stroški pri uporabi bencina.

10 krat dražje nego z ogljem!

Vozi brez bencina!

Adaptiraj svoj auto-aktor ali stabilni motor s patent. HAG-generatorjem.

Kuri z ogljem! **Jugo-hag**

Prospecte in referenčne daje
Ljubljana: Telefon 560
Bohorčeva ulica 24.

Stroški pri uporabi oglja.

STROJNE TOVARNE IN LIVARNE d. d. v Ljubljani

ZVONARNA

ustanovljena leta 1767., dobavlja priznane prvovrstne bronaste ZVONOVE čistih glasov po konkurenčnih cenah v kratkih rokih.

Zahtevajte cenik!

Stroji za pletenje

(Strick- u. Wirkmaschinen) kakor tudi vse potrebščine za stroje od najboljših tujih tvrdk kakor Feilich Gedrop, Wilhelm Barfus, Spolde, Wien, Fritz Schuster, Chemnitz, Sander I Greff, Chemnitz, v največji izbiri po ameriških cenah pri samozastopniku za Jugoslavijo

Alfred Rozma, Osjek 1., Šupaninske ulice broj 48.

Igle vseh številk vedno v zalogi.

Jadranska banka d. d. Beograd

Dionička glavnica: Din 60 milijonov. Rezerva: 32,515.000—

Podružnice:

Bled,	Jesenice,	Metkovič,
Cavtat,	Korčula,	Prevalje,
Celje,	Rotor,	Sarajevo,
Dubrovnik,	Rrani,	Split,
Ercegnovi,	Ljubljana,	Sibenik,
Jelsa,	Maribor,	Zagreb.

Amerikanski odio

Naslov za brzojavke: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
FRANK SAKSER STATE BANK, Corland Street 82, New-York City.

BANCO YUGOSLAVO DE CHILE, Valparaiso, Antofogasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir.